

V TOMTO ČÍSLE NÁJDETE

Smrť - no a čo?
(P. Hrabovecký) 3

Letom (naším) svetom
(J. Koval') 4

Košická univerzita
(S. Engel) 6

Protinožci na návšteve
(J. Mudge) 8

To sú tí, ktorí prichádzajú 2
(M. Mišek) 10

Boh je zvedavý na našu lásku
(Redakcia) 14

Už nebude spievať
(F. Barna) 19

Tí, ktorí odchádzajú...
(Diakoni) 20

Víťazstvo srdca, nielen tela
(J. Kadlic) 24

Zmŕtvychvstanie: 25-33

Veríš, že som vstal z mŕtvych?
(D. Ondrej) 26

Historický fakt alebo legenda?
(S. Engel) 28

Anketa - Život kontra smrť
(M. Hrebík, M. Štieber) 31

Počúvaj, syn môj... (2. časť)
(P. Hrabovecký) 34

Viera nie je horoskop
(M. Hrebík) 38

Traktátik o živote
(L. Miškovič) 40

Nedeľné ráno
(V. Štefanič) 42

Anjel cirkevnej disciplíny
(L. Jeremiáš) 44

Piatok - deň, keď zomrel náš Pán
(P. Fedorko) 46

Väzeň spovednice
(M. Pančišin) 48

Karolko
(L. Jeremiáš) 50

Nevyslovená
(L. Libák) 51

Na voľný čas 53

Výroky otcov 54

BOROMEO (www.kske.sk/boromeo) - Šéfredaktor: Pavol Hrabovecký - Zástupca šéfredaktora: Ľubo Miškovič - Redakčná rada: František Barna, Slavomír Engel, Ladislav Jeremiáš, Ján Koval', Matúš Mišek, Dalibor Ondrej - Grafická úprava: Matúš Imrich, Peter Leško, Peter Rusnák - Jazyková úprava: Veronika Jakubová - Vydáva: Kňazský seminár sv. Karola Boromejského - Adresa: Hlavná 91, 042 03 Košice - E-mail: boromeo@ktfke.sk - Vychádza dvakrát do roka - Tlač: Vydavateľstvo Michala Vaška, Námestie Kráľovnej Pokoja 3, 080 01 Prešov - Predná obálka: Detail Krista z mozaiky v seminárnej kaplnke - Zadná obálka: Notre Dame v Paríži (Foto: Marek Pančišin)

SMRŤ – NO A ČO?

Zmena je život.

Ani si neviem predstaviť lepší príklad ľudovej slovesnosti, ktorý by sa tak originálne hodil na najväčšiu pravdu kresťanstva. Áno, zmena stavu je životom. A smrť je tou poslednou zmenou, ktorá tiež nevedie k ničomu inému ako k životu.

Teraz by mal padnúť strach každého z nás pred smrťou. Teraz by sme sa na ňu mohli dokonca aj tešiť. Lebo len takáto zmena vedie k najväčšiemu možnému Životu – ku Kristovi.

Toto už nie je len rojčenie, aby sme pred našimi deťmi (a tiež aj pred sebou) dokázali povedať to vážne slovo *smrť*, ale skutočná Pravda, ktorá nás jediná môže oslobodiť. Kráčajme hrdó po tejto úzkej, ale schodnej Ceste.

Ave, sestra smrť.

PAVOL HRABOVECKÝ

LETOM (NAŠÍM) SVETOM

07.01.2007 – Plní zážitkov z vianočných prázdnin sme prekročili prah seminára a oddychnutí sme sa pustili do skúškového obdobia. Hovorí sa, že v čase skúšok sa človek najviac modlí. Aj my sme sa posilňovali modlitbami v seminárnej kaplnke, ktorá je obohatená o novú mozaiku Ježiša s jeho učeníkmi nesúcu názov „*Aby boli s Ním*“.

19.-21.01.2007 – Pravidelnú mesačnú duchovnú obnovu pre nás viedol otec Marián Kuffa zo Žakoviec. Výnimočnosť tohto kňaza spočíva v jeho celoživotnom darovaní sa ľuďom v núdzi. Exerციátor sa nám snažil pomôcť pochopiť tému *Aké je moje miesto v Božom pláne* odovzdaním svojich bohatých životných skúseností (viac v rubrike ROZHovor, str. 14-18).

26.-28.01.2007 – Lepšie je raz vidieť ako stokrát počuť. Aké to je žiť v seminári si prišli na vlastnej koži vyskúšať chlapci *nultého* ročníka. Počas tohto víkendového pobytu okúsili aspoň čo-to zo života bohoslovcov. Zároveň v týchto dňoch naši bratia prváci relaxovali na lyžiarskom výlete v Zborove. O lyžovanie sa síce veľmi hovoriť nedalo, keďže nebol sneh, ale o zábavu mali určite postarané inými zaujímavými aktivitami. ▶

08.02.2007 – Teologické fakulty a kňazské semináre na celom svete majú tradíciu pripomínať si sv. Tomáša Akvinského osobitnou akadémiou. Tak tomu bolo dnes

na našej fakulte. Génia kresťanského sveta vo svojej prednáške vyzdvihol PhDr. Jozef Dronzek. Vo svojej úvahe sa zamýšľal nad tým, ktorú čnosť by sv. Tomáš v dnešnej dobe priradil k svojim štyrom kardinálnym čnostiam. Podľa otca Dronzeka by to bola zodpovednosť.

23.-25.02.2007 – Prišiel k nám pomocný otec biskup Mons. Bernard Bober, aby sme spoločne s ním strávili prvú pôstnu duchovnú obnovu. Veľkým povzbudením bola jeho prednáška o radosti, v ktorej nám pripomenul Kristové slová: „*Radujte sa!*“ Každý seminarista sa musí pripraviť na to, aby jeho život odrážal radostné prežívanie svojho povolania.

16.-17.02.2007 – Našu seminárnu kaplnku navštívila kopia vzácnnej Ikony priateľstva, ktorá k nám prišla z ekumenického spoločenstva Taizé. Originál ikony pochádza z Egypta zo 6. storočia a je na ňom zobrazený Kristus, ako kladie svoju ruku na plece priateľa a sprevádza ho. Táto ikona nám pripomína to, čo je srdcom evanjelia: *Zmŕtvychvstalý Kristus je našim očiam neviditeľný, a predsa sa môžeme zveriť jeho prítomnosti.*

▲ 19.02.2007 – Posledné dni pred Veľkým pôstom sme využili skutočne naplno. Bratia štvrtáci sa postarali o obrovskú dávku zábavy, keď pre nás pripravili fašiangový večer. Témou tohto večera bol vznik novej *Televízie Sion*. Hrané scény boli sprevádzané výbuchmi smiechu, a tak sa celý večer niesol v dobrej nálade.

27.02.2007 – Teologická fakulta v Košiciach spolu s Univerzitou P.J.Šafárika a Dejepisným spolkom usporiadali v dnešný deň v aule Teologickej fakulty vedeckú konferenciu na tému *350 rokov od vzniku Košickej univerzity*. Dekan Teologickej fakulty profesor Mons. Anton Konečný o odkaze Košickej univerzity povedal: „*Jej odkazom je podstatný význam vzdelávania na morálnom základe. Nemožno sa starať iba o to, čo máme, ale je nutné starať sa o to, čo sme.*“ (viac v rubrike Udalosť, str. 6-7) ▼

08.06.2007 – Odchod na prázdniny...

JÁN KOVAL

FOTO: PETER FOGAŠ, STANISLAV VINTER

Košická UNIVERZITA

26. februára tohto roku si mesto Košice pripomenulo významnú udalosť jeho histórie - 350. výročie založenia prvej košickej univerzity.

Pri tejto príležitosti usporiadalo oslavy, ktoré začali slávnostnou svätou omšou v kostole premonštrátov, celebrowanou arcibiskupom Mons. Alojzom Tkáčom.

Nasledujúci deň sa konala na Teologickej fakulte v Košiciach vedecká konferencia o histórii univerzity.

Mesto pripravilo aj ďalšie kultúrne podujatia - výstavy a koncert štátnej filharmónie.

Aký význam malo založenie prvej univerzity na pôde Košíc?

iba dve fakulty - teologickú a filozofickú, neskôr bola pričlenená aj právnická fakulta. Významným aktom pre univerzitu bolo, že cisár Leopold I. Zlatou bulou zo 7. augusta 1660 prepožičal tejto univerzite práva a privilégia, aké mali ostatné univerzity v Európe či už vo Viedni, v Prahe, v Trnave, v Kolíne alebo v Olomouci. Biskup Kisdy spolu s univerzitou založil aj kňazský seminár sv. Ladislava, ktorý sa mal starať o výchovu kňazského dorastu a konvikt pre deti šľachticov. Vzorom pre seminár bolo viedenské Pazmaneum. Nový

Zakladateľ Košickej univerzity, jágerský biskup Benedikt Kisdy.

Najväčšiu zásluhu na založení Košickej univerzity má jágerský biskup Benedikt Kisdy, žijúci v rokoch 1599-1660. Keďže takmer celé územie Uhorska bolo v tej dobe ovládané Turkami, biskup Kisdy sídlil v Košiciach. Myšlienka založenia univerzity v Košiciach (podľa vzoru univerzity v Trnave, ktorá vznikla v roku 1635) bola v tej dobe veľmi aktuálna kvôli nedostatku kňazov a protihabsburgským povstaniam s protestantským charakterom. Založenie univerzity bolo potrebné. Benedikt Kisdy podpísal 26. februára 1657 zriaďovaciu listinu Košickej univerzity; univerzite dal do vena 40 000 toliarov a budovu. Vtedajšia univerzita sídlila v budove, kde dnes majú v Košiciach premonštráti svoj kláštor a zároveň ich kostol bol vtedy aj univerzitným kostolom. Zo začiatku mala univerzita

kňazský seminár vchoval množstvo kňazov pre diecézu v Uhorsku, najmä pre Jágerskú diecézu. O vyučovanie sa starali členovia Spoločnosti Ježišovej a o kvalite ich výučby na univerzite svedčí to, že univerzita mala právo udeľovať doktoráty, magistráty a bakalareáty a tieto tituly boli uznávané v celej habsburskej monarchii. Vyučovacím jazykom bola latinčina.

na teologickej fakulte klesal, teologická fakulta upadala, až definitívne zanikla v roku 1776. Od roku 1777 na základe vládneho rozhodnutia bola Košická univerzita vyňatá spod právomoci Spoločnosti Ježišovej a stala sa štátnou inštitúciou s novým názvom - Academia regia. Stratila samostatnosť a fungovala iba ako pobočka jedinej uhorskej univerzity v Budíne s právom

ktorá nadviazala na historickú jezuitskú Košickú univerzitu. Vysoké školstvo tak prakticky existuje v Košiciach od roku 1657 až dodnes, s výnimkou medzivojnového obdobia.

Aký význam malo založenie Košickej univerzity v roku 1657? Košice boli v 17. storočí tretím najvýznamnejším mestom Uhorska a centrom rekatolizácie vo východnom Uhorsku, a to

Pohľad na Košice z konca 17. storočia.

Od roku 1674 mala univerzita aj svoju vlastnú tlačiareň, v ktorej sa vydávali rôzne dizertácie či učebnice. V roku 1712 sa zriadila právnická fakulta a počet študentov neustále narastal. Priemerne študovalo na univerzite 400 - 600 študentov, najvyšší počet bol v roku 1752, keď podľa záznamov študovalo na univerzite 629 študentov. Od roku 1760 bol kňazský seminár sv. Ladislava presťahovaný do Jágeru a keďže počet študentov

promovať. Univerzita sa transformovala na dvojročnú fakultu práva s filozofickým zameraním a v tejto podobe fungovala až do roku 1850, keď sa premenovala na právnickú fakultu. Takto existovala ešte do roku 1921, keď po páde Rakúsko - Uhorska bola definitívne zrušená. Až po skončení druhej svetovej vojny môžeme vidieť pokusy o znovuzaloženie novej univerzity v Košiciach. V roku 1959 vznikla Univerzita Pavla Jozefa Šafárika,

aj vďaka Košickej univerzite, ktorá vchovala veľký počet vzdelaných kňazov, ktorí mohli šíriť protireformačné hnutie. Košická univerzita a neskôr akadémia výraznou mierou zasiahli do rozvoja kultúrneho, vedeckého i literárneho života na východnom Slovensku.

SLAVOMÍR ENGEL

PROTINOŽCI NA NÁVŠTEVE

V čase od 26. novembra do 29. decembra 2006 sme, ja a druhý bohoslovec z Austrálie Aurelio Fragapane, strávili čas na Slovensku, aby sme zakúsili život v inom seminári a v novej kultúre.

Spomienky na Slovensko

Odišli sme z Melbourne, kde bola práve neskorá jar s teplotami 37°C a prišli sme na Slovensko, kde aj keď bola nižšia teplota, prijatie, ktorého sa nám dostalo v Kňazskom seminári sv. Karola Boromejského, bolo o to vrúcnejšie. Prvá vec, ktorá nás potešila, bola poloha seminára v blízkosti centra mesta Košice a veľmi dobré vzťahy seminára s fakultou, mladými a inými farníkmi.

Na Aurelia urobila obzvlášť veľký dojem zapálenosť mladých v slovenskej cirkvi. „*To je určite*

skúsenosť, ktorú si vezmem späť so sebou do Austrálie,“ povedal Aurelio na základe pozorovania mladých. Naozaj inšpirujúce bolo vidieť, ako je skúsenosť viery prepojená s každodenným životom Slovákov. Opäť sa to potvrdilo, keď sme navštívili kostol v Košiciach, ktorý bol počas sv. omše plný!

T.S.Eliot raz napísal, že zažívame veľa vecí v našom živote, ale strácame ich zmysel. Čo je potom zmyslom mojej návštevy na Slovensku? Pre mňa bolo vynikajúcou a jedinečnou príležitosťou pozorovať novú kultúru, živý seminárny život a cirkevnú komunitu v akcii. Kdekoľvek na Slovensku sa ma ľudia pýtali, aká je moja najlepšia skúsenosť na Slovensku a aké najkrajšie miesto som navštívil. Pri pokuse o odpoveď som zistil, aká zložitá otázka to bola. Každá osoba, miesto, rodina či skupina, ktorú som navštívil, mala svoje osobité jedlo, svoju osobitú históriu a osobité miesta či kostoly. Akokoľvek, táto otázka ma sku-

točne prinútila premýšľať, čo bolo mojou najlepšou – alebo aspoň najzapamätateľnejšou – skúsenosťou počas návštevy Slovenska. Keď som premýšľal trošku viac, všetky miesta, chute, atrakcie mi splývali v jedno. Skutočne som nemohol rozlíšiť jednu lepšiu atrakciu od druhej, jedno jedlo od druhého či jeden kostol od druhého. S istotou viem povedať, že všetky boli dobré špeciálnym spôsobom, ale ani jedno nebolo tým najlepším miestom, jedlom alebo atrakciou. V skutočnosti, najlepšou skúsenosťou bol práve ten výsledný dojem, tá koláž, ktorá vznikla zmiešaním jednotlivých aktivít dohromady – skúsenosť bytia a stretávania nových ľudí. Rozhovory s bohoslovcami, Vianoce

na Slovensku, porovnávanie rozdielov medzi via-
nočnými zvyklosťami, vypomáhanie v pastorácii,
trápenie sa v konverzácii lámanou angličtinou
a slovenčinou – to všetko spolu vytvorilo peknú
spomienku na ľudí Slovenska, spolubratov v Kris-
tovi, z ktorých by nemohla byť žiadna samostatne
kvalifikovaná ako tá najlepšia. Vskutku je prav-
dou, že ľudia tvoria krajinu. Môj pobyt ma prinútil
presunúť sa z materiálnej na duchovnú rovinu. Zo
všetkých vecí zo Slovenska si najviac uchovám
ten špeciálny pocit spoločenstva, spoločenstva
života v Duchu, ktorý sa odteraz budem snažiť žiť
každý deň s mojimi blíznymi (možno raz aj so Slo-
vákmi, ktorí by ma prišli navštíviť do Austrálie).

Veľká noc v Austrálii

V seminári v Arcidiecéze Melbourne sa počas
pôstu vydáva každoročne brožúrka pre farnosti,
školské skupiny a rodiny, ktorá im má pomôcť
meditovať a lepšie prežiť liturgické čítania pôst-
neho obdobia. Naša seminárna komunita si tiež
vybrala tieto knižočky ako sprievodcov pre pôst.
Každú nedeľu večer sa stretávame ako skupi-
na, aby sme diskutovali o čítaniach, ako na nás

ZO SVETA K NÁM

vplyvajú, ako sa týkajú nášho povolania
a ako ovplyvňujú náš život ako Božích
detí v bežnom živote. Skutočne oceňu-
jem tieto stretnutia a ich prínos pre môj
duchovný život, pomáhajú mi lepšie sa
sústrediť na prežitie tajomstiev pôstneho
obdobia.

Počas Veľkej Noci môžete u nás v Aus-
trálii vidieť veľa ľudí, ako prichádzajú do
kostola na slávenie sv. omše, obzvlášť
počas Trojdnia a na Veľkonočnú nedeľu.
Z nášho seminára odchádza každý bo-
hoslovec, ktorý nepatrí do Arcidiecézy
Melbourne, počas sviatkov domov, aby
vypomáhal svojmu biskupovi vo svojej
diecéze. Aj ja sa takto vraciam k svojmu
biskupovi, pomáhám mu, trávime spolu
duchovnú obnovu a omšu posvätenia
olejov. Je to skvelá príležitosť pre boho-
slovcov, aby sa stretli so svojím biskupom
a aby sa duchovne pripravili na Veľkú
Noc.

Po Veľkej Noci si užívame zaslúžených
5 dní *dovolenky*, počas ktorých môžu tí,
ktorí sú blízko domova, navštíviť svoje rodiny
a priateľov. Veľkonočný týždeň je slávnosťou
a voľnom nielen z cirkevného pohľadu, ale aj zo
svetského. Tak má každý bohoslovec čas aspoň
na krátke nabratie dychu pred ďalšími povinno-
sťami v škole.

Radi by sme na záver ešte raz poďakovali
všetkým bohoslovcem z košického kňazského
seminára, arcibiskupovi Alojzovi Tkáčovi, hosti-
teľským rodinám, otcovi Lapkovi, otcovi rektorovi
Ondovčákovi, sestričkám zo seminára a všetkým,
ktorí nám pomáhali, aby náš čas v Košiciach bol
pre nás takým pamätným, ba viac, aby bol pre
nás zmysluplným. Prajeme Vám všetko najlepšie
a hojnosť Božieho požehnanie počas veľkonoč-
ných sviatkov i v dňoch po nich.

Prosím, modlite sa za nás v Corpus Christi
College počas našich štúdií a nášho spoločného
života v seminári.

JAKE MUDGE,
CORPUS CHRISTI COLLEGE,
MELBOURNE, VICTORIA, AUSTRALIA
PRELOŽIL PAVOL HRABOVECKÝ
FOTO: PAVOL HRABOVECKÝ, MATÚŠ IMRICH

TO SÚ TÍ, KTORÍ PRICHÁDZAJÚ 2

*Sedmičku seminárnych nováčikov sme vám už predstavili v predchádzajúcom čísle. Aby sme nezostali nič dlhší, ponúkame vám možnosť trochu spoznať aj zvyšných osem nových tvárí. Otázky ostali tie isté ako u prvých siedmich – aké pápežské meno a heslo by si zvolili a o čom by bola ich prvá encyklika, ak by boli zvolení za pápeža (samozrejme sme chceli počuť aj prečo).
Prosim, zoznámte sa.*

Peter Fejerčák, 20 rokov, farnosť Radatice

Pri predstave, že by ma zvolili za pápeža, vybral by som si meno Pius, pretože vzbudzuje vo mne myšlienku, že jeho nositeľ by sa mal blížiti k svätosti, o čo sa chcem snažiť aj ja. Napokon aj pápež Pius X., nositeľ tohto mena, bol známy ako pápež skromný, štedrý, plný humoru a vyhľadával blízkosť prostých ľudí. V tom ho chcem mať za vzor už teraz. Moje heslo by bolo: „*Ohlasovať a uskutočňovať Božie slovo*“, pretože Sväté Písmo mám v úcte, denne ho čítam a som presvedčený, že uskutočňovať sa dá vždy, v každej dobe, teraz aj v budúcnosti. Encyklika, ktorú by som mal napísať ako prvú, by povzbudzovala k čítaniu Svätého Písma doma, v súkromí a v rôznych spoločenstvách, kde by sa vrelo odporúčala aj diskusia nad prečítaným textom. Zároveň by povzbudzovala k jeho praktickému uskutočňovaniu u zasvätených osôb, ale aj laikov, aby s vierou žili a vykonávali im zverenú úlohu; a rozoberala by rôzne iné témy súvisiace so Svätým Písmom.

Tomáš Eštočin, 20 rokov, farnosť Prešov – Sekčov

Pápežské meno: Neviem, *zatiaľ* som nad tým nerozmýšľal.

Heslo: „*V Bohu sme, žijeme a dýchame.*“ Pretože jedine Boh je naším Pánom. Mnohokrát sa stáva, že v tejto uponáhľanej dobe na to zabúdame, ale nemalo by to tak byť.

Názov encykliky: *Nezabúdajme na jeho matku Máriu.* Lebo jedine ona ostala verná jeho slovám až do úplného konca.

Jozef Nemašik, 21 rokov, farnosť Zborov

Heslo: „*S Máriou v Duchu Svätom skrze Božie Milosrdenstvo.*“
S Máriou preto, lebo Mária je naša Matka a koho by Nebeský Otec vypočul skôr ako Matku svojho milovaného Syna? Koho orodovanie by Ježiš predniesol svojmu Nebeskému Otcovi skôr ako orodovanie milovanej Matky? V Duchu Svätom preto, lebo Duch Svätý je naplnením lásky Otca a Syna a On prenáša túto lásku do našich sŕdc. Len v tejto láske dokážeme spoznať vôľu Boha Otca a pochopiť obeť Boha Syna a stať sa Jeho služobníkmi. Skrze Božie Milosrdenstvo preto, lebo žiaden z nás nehodných ľudí nie je schopný prísť do Nebeského kráľovstva len skrze spravodlivý Boží súd. Najbezpečnejšia cesta je v dôvere sa utiekať k Božiemu Milosrdenstvu.

Meno: Ján Pavol. Chcel by som veľmi nadviazať na život a službu Božieho služobníka Jána Pavla II. a tak ako on, kráčať s Máriou plný Ducha Svätého v službe celému ľudstvu skrze Božie Milosrdenstvo do Nebeskej vlasti.

Názov encykliky: *Boh nás vykúpil láskou.* Láska je hlavnou podstatou Najsvätejšej Trojice a všetkých svätých, ktorí sa tešia v Božej blízkosti. Aká to bola láska, keď Boh Otec chcel vykúpiť ľudstvo a poslal svojho milovaného Syna. Aká to bola láska, keď Boh Syn prijal Otcovo rozhodnutie a vstúpil do života Panny a do poslednej chvíle plní Otcovu vôľu z lásky k Nemu a k ľuďom. Aká to bola láska, keď nám Boh Syn poslal svojho Svätého Ducha, aby bol s nami po všetky dni. Duch Svätý je láska Otca a Syna a pôsobí vo svete. Aká to bola láska, keď Panna Mária prijala Božiu vôľu a celý život kráčala podľa nej. Aká je to láska, keď aj dnes sa mnoho ľudí obetuje za iných: matka za dieťa...

Celé dejiny vykúpenia sú pretkané láskou. Láska je tá, skrze ktorú sme boli vykúpení a láska je tá, skrze ktorú môžeme byť spasení, lebo Boh je Láska.

Martin Kucirka, 27 rokov, farnosť Vranov n. Topľou – Sever

Keby ma zvolili za pápeža:

Meno: Neviem. Nikdy som nad tým nerozmýšľal, ale najskôr by som si prešiel mená predchádzajúcich pápežov (čo znamenajú), akí tí pápeži boli, čo robili a podľa toho by som sa rozhodol pre konkrétne meno.

Heslo: „*Bez Teba nič nezmôžem.*“ Tým „*bez Teba*“ myslím bez Boha. Tiež myslím na Božiu Matku, preblahoslavenú Pannu Máriu. A keď pôjdeme viac do hĺbky zmyslu tohto spojenia, tak aj bez každého človeka, jednotlivca, ktorý je súčasťou Kristovho tela, Cirkvi a má vlastnú jedinečnú účasť na živote tohoto tela.

Prvá encyklika: *O Božej láske.* Ľudia potrebujú vedieť, že tu je niekto, kto ich miluje a ten niekto je Boh – Boží Syn Ježiš Kristus, ktorý zomrel hroznou smrťou na kríži za každého jedného človeka, ale tretieho dňa vstal z mŕtvych a zabezpečil ľuďom večný život.

PREDSTAVUJEME

Roman Haško, 20 rokov, farnosť Vranov n. Topľou – Sever

Otázky, ktoré nám spolubratia redaktori položili, ma dosť zaschočili, pretože v seminári som krátko, a preto – reálne povedané – dúfam, že s Božou pomocou vytrvám a stanem sa kňazom. No predstava zvolenia za pápeža sa mi zdá prakticky nemožná. Podľa mňa má byť Svätým Otcom len *veľký človek* a seba – úbohého hriešnika – si takto neviem ani len predstaviť. Preto sa aspoň pokúsím zodpovedať na položené otázky.

Anjeli neprestajne vedia Boha, im sa zverila zvláštna starostlivosť o ľudí, v mene ktorých prednášajú modlitby a prosby Bohu, sú Božími vyslancami. Preto podľa vzoru svätého Michala archanjela by som si zvolil meno Michal.

Keď okolo seba vidím nedostatok láskyplnej služby Bohu a iným ľuďom z lásky k Nemu, pripomína mi to, že Mu mám, bez nároku na odmenu, vždy a všade slúžiť. A tak mojím heslom by bolo: „*Ježišu, po ničom inom netúžim, iba Tebe slúžiť!*“

A aký názov by mala moja encyklika? Odpoveďou je hebrejský preklad mena Michal, čo znamená: *Kto je ako Boh?*

Samotné kňazstvo nie je cieľom, ale iba prostriedkom pre spásu duše, preto nie je dôležité aké budem mať postavenie v Cirkvi tu na zemi, ale hlavným cieľom je, aby som bol svätým v nebi.

Peter Štieber, 20 rokov, farnosť Šarišské Dravce

Meno: Ján. Sv. apoštol Ján, spolu s ďalšími z Dvanástich, prežíval spoločenstvo s Ježišom. Bol dokonca jedným z troch, ktorí mohli na hore Tábor vidieť Krista v jeho sláve. A predsa to bol jednoduchý človek s chybami; avšak jediný z apoštolov dokázal stáť pod Ježišovým krížom – dokázal ho nasledovať všade tam, kam išiel. Práve Kristova obeta ho viedla, keď vo svojom Evanjeliu opisuje umývanie nôh - vzor dokonalej lásky - ako praktický dôsledok Eucharistie, ktorú Ježiš spečatil svojou obetou na kríži.

Heslo: „*Všetko môžem v tom, ktorý ma miluje.*“

Encyklika: *Modlitba ako jednota*. Človek v dnešnom svete potrebuje oporu, aby zostal verný svojmu poslaniu. Ako posilu v tejto neľahkej úlohe mu Boh ponúka modlitbu. Sú to chvíle, keď sa pre človeka akoby zastavil čas a v okamihoch strávených v dôvernosti so Stvoriteľom môže už teraz žiť večnosť. Modlitba je čas *stratený* pre Boha, keď sa On sám dáva človeku poznať. Často k tomu stačí tak málo – kľaknúť si vo viere pred Neho.

Matej Madar, 20 rokov, farnosť Nižný Žipov

Meno: Ján XXIV.

Heslo: „*Hľa tvoja matka.*“

Prvá encyklika: *Ja som Cesta, Pravda a Život*

Prečo práve toto meno? Lebo Ján XXIII. bol pápežom, ktorý vniesol do Cirkvi nového ducha a tiež preto, že apoštol Ján bol Ježišovým milovaným učeníkom a ja sa podobne cítim byť Ježišom veľmi milovaný.

Prečo práve toto heslo? Nuž preto, lebo Mária je matka nás všetkých; a Ježiš nás všetkých na kríži pozýva, aby sme sa pod jej ochranu utiekali.

Prečo práve takýto názov encykliky? Táto encyklika by bola venovaná ľuďom západného sveta, ktorí hľadajú naplnenie svojho života, ale nemôžu ho nájsť nikde inde len v Kristovi. Žiaľ, pravda je taká, že zmysel svojho života hľadajú v rôznych východných náboženstvách a orientálnych sektách.

Stanislav Vinter, 29 rokov, farnosť Košice – Dóm

Pápežské meno: Ján Pavol III.

Apoštol Ján bol učeníkom, ktorého Ježiš miloval. Vo svojom živote nemôžem Boha vnímať inak ako niekoho, kto mi zachránil život. Práve tou čistou a skutočnou láskou ma, takpovediac, *stiahol z obehu* bezduchého a nezmyselného života, aký som žil.

Ján bol zároveň veľký mystik. I ja veľmi rád premýšľam o živote a jeho problémoch, o Bohu, o smrti a o naplnení – akomsi šťastí. Sv. Pavol bol apoštolom medzi pohanmi. Prinášal Evanjelium tam, kde o Bohu nepočuli. Práve z takéhoto prostredia ma Pán povolal a bol to pre mňa riadny pád z koňa, keď som spoznal naozajstných kresťanov a začal som chodiť do ich spoločenstva. Títo ľudia mi veľmi pomohli nájsť samého seba a pravé hodnoty. Po nejakom čase som pocítil veľkú túžbu oplatiť Bohu túto milosť a tak trochu mu pomôcť i s ďalšími zblúdilcami.

Heslo: „*Aj za teba som zomrel.*“

Aby sme si uvedomili, že Boh miluje, a zomrel za každého človeka. Malého i veľkého, Slováka i Japonca, čierneho aj *zeleného*. Boží plán spásy sa týka každého. I teba i mňa. Ak si toto skutočne pripustíme, nemôžeme ostať ľahostajní.

1. encyklika: *Ite missa est.*

Naša viera sa nesmie realizovať len v kostoloch. Tu predsa čerpáme silu, aby sme ohlasovali Božie kráľovstvo a radostnú zvesť život obetujúcej lásky Boha k nám i nádej zmyslu života pre ostatných ľudí – našich blízkych. Našich susedov, kolegov v práci, spolužiakov, spolucestujúcich v autobuse – všade. A to slovami, skutkami a aj príkladom vlastného života.

MATÚŠ MIŠEK

FOTO: STANISLAV VINTER

BOH JE ZVEDAVÝ NA NAŠU LÁSKU

*Narodil sa na Vianoce,
dve hodiny pred Ježiškom.*

*Meniny má 25.marca,
na malé Vianoce – na
sviatok Zvestovania Pána.*

*Tridsaťročný vstúpil do
seminára, tridsaťtiročný bol
vysvätený za diakona a jeho
chlapci mu hovoria,
že už chýba len to,*

aby zomrel na Veľký piatok.

*Mottom na primičnom obrázku
mu bol jeho vlastný citát:*

*„Pane, daj, aby som pracoval
trochu rozumom, veľa rukami,
ale najviac srdcom.“*

*Farár bezdomovcov,
otec Marián Kuffa.*

Co ste chceli povedať
svojím mottom na pri-
mičnom obrázku?

Chcem pracovať trochu rozumom, lebo je veľa filozofov, ktorí sedia v kreslách a diskutujú o tom, čo by sa malo a nemalo zmeniť. Už menej je tých, čo robia niečo rukami, namáhajú sa a najmenej je tých, čo by chceli robiť niečo srdcom. Boh je ale zvedavý na našu lásku. Keď pracuješ srdcom, preukazuješ lásku.

Prečo ste sa rozhodli pre túto špeciálnu pastoračiu a nie pre typickú diecéznu alebo misijnú?

Charizma je dar, ktorý sme dostali pre druhých. Ak niekto vie spievať, spieva nie pre seba, ale pre druhých. Ak niekto spovedá, spovedá druhých, ale seba vyspovedať nemôže. Teda aj to, že mám vzťah k núdznym a chudobným, je dar od Boha a nie moja zásluha.

Kto je bezdomovec? Máte svoju definíciu bezdomovca?

Keď bola raz za mnou ministerka práce a sociálnych vecí, opýtal som sa jej: „Pani ministerka, povedzte mi, kto je to bezdomovec?“ Sám som jej odpovedal: „Bezdomovec je človek chorý na lásku. Nevie lásku prijať ani dať.“ Ja už ale mojich chlapcov nenazývam bezdomovcami. Sú bez domova, ale nie sú bezdomovci, lebo vedia lásku prijať. A ak sa naučia aj lásku dávať, budú vyličení. Budú sa môcť zaradiť do normálneho života. Iba ten, kto vedome a dobrovoľne pestuje v sebe nenávisť, čo i len k jednému človeku, si zaslúži slovo bezdomovec. My v Žakovciach učíme dávať, dávať lásku.

Akí ľudia k vám prichádzajú? Máte kritériá, podľa ktorých vyberáte, alebo prijímate každého?

Niekedy som prijímal všetkých ľudí bez rozdielu. Dnes už predsa len rozlišujem medzi

bezdomovcom a tulákom. Bezdomovec má neprekonateľnú prekážku – chce sa vrátiť, ale nevie ako. Tulák nechce prekonať prekážky, on sa chce túlať. Prišiel som na to, že môžem pomáhať len bezdomovcom.

V dnešnej dobe sa správanie a život bezdomovcov veľa-krát ospravedlňuje frázoou „veď oni za to ani nemôžu, to spoločnosť sa musí zmeniť.“ Kto však nazrie do situácie mnohých z nich, vie, že opak je pravdou. Zmeniť sa musia bezdomovci. Ako opraviť ich pohľad na svet?

Treba im pomôcť, aby sa stali bezdomovcami, teda tými, ktorí začnú spolupracovať. Aj v duchovnom slova zmysle totiž existujú bezdomovci a tuláci. Tuláci sú tí, ktorí nechcú spolupracovať s Božou milosťou, bezdomovci sú tí, ktorí chcú, ale nevládzu. Tí, ktorí sú pyšní, sú tuláci a tí, ktorí sú slabí, sú bezdomovci. Im treba pomáhať a ja som sa rozhodol zasvätiť pre týchto ľudí život.

Akú zmenu vidíte v ľuďoch, ktorí prichádzajú do Inštitútu...?

Diagnózou bezdomovca je: *človek chorý na lásku*, preto ho učíme lásku prijať a potom aj dávať. Keď príde ku mne, hovorí: „Všetci sú na vine. Moja matka,

svokra, deti, kamaráti. Podrazili ma.“ Po čase začne hovoriť: „Farár, ublížil som matke. Ponižil som deti, kamarátov.“ Predtým mal zrkadlo natočené na všetkých, ktorí mu ublížili. Teraz pozerá presne naopak, komu on ublížil a ako to opraviť. U niekoho to je mesiac, u niekoho tri mesiace, štyri mesiace, roky. Prečo? Ani všetky rastliny nedorastajú rovnako. My ich hnojíme a veľakrát si povieme, že nadarmo. Nie nadarmo. My nemáme istotu, že budeme zberať plody, máme len nádej. To nás drží pri pokore.

... a v ľuďoch, ktorí žijú v okolí Inštitútu?

Spočiatku všetko zlo zvalili na nás. Zmizli klobásky – bezdomovci ukradli. Zmizol

byk, kone – bezdomovci ukradli. Hneď prišli policajti. Vtedy som povedal chlapcom, že my ich slovami nepresvedčíme. Musíme ľudí presvedčiť skutkami, skutkami lásky. Potom sa začala spoločnosť meniť. Nehovorím, že už je boj vyhratý, ale vo vzdialenejšom okolí nám fandia. V tom bližšom okolí sa to pomaličky mení. Predtým nás volali lotri, gangstri a ja som bol náčelník (*smiech*), no postupne naberal autoritu.

Ako môžu ľudia prakticky pomôcť vášmu Inštitútu?

Čím som starší, tým viac verím v silu modlitby. Nie je to

fráza. Po telesnej stránke som ako keby vyrastal z perinky, ale po duchovnej, ako keby som sa vracal. Cítim čoraz väčšiu závislosť na Bohu. Preto nám môžete pomôcť predovšetkým modlitbou. Nech sa za nás modlia matky. Ich modlitba má najväčšiu silu, pretože matka má najväčšiu lásku. A čím je silnejšia láska, tým je silnejšia modlitba. Rovnako prosím chorých a starých, aby za nás obetovali svoje utrpenie. Lebo kto obetuje prácu, robí veľa, ak

druhými sa blyskneme, keď dáme peniaze. Uspokojíme si svedomie, ale je to také falošné. Ak viete, že oni ich premenia na alkohol, o to väčšiu máte zodpovednosť. Nedám peniaze, radšej ich vezmem do reštaurácie najesť sa.

Kde sa vo vás berie viera vo vašich *chlapcova dievčatá*?

Čo je to viera? Sv. Anzelm hovorí, že viera je odpoveď na Božie zjavenie. Boh mi niečo zjaví a ja odpovedám svojím životom. Viera nie je

niečo naučené, naštudované – takú vieru má aj diabol. Treba pokoru, lebo pokora je matkou všetkých čností. A treba mať aj hranicu, ako hovorí Ježiš: „*Buďte jednoduchí ako holubice*

a opatrní ako hady.“ Jedno bez druhého je zlé. Ak budeš iba jednoduchým, staneš sa naivným a ak ťa niekto upozorní, ešte sa staneš aj pyšným. A naopak, ak sa staneš len opatrným bez jednoduchosti, staneš sa zbabelcom. Nesmieš preraziť mantinel ani z jednej strany. Medzi tým je ale dosť priestoru na milosrdenstvo.

Ako stíhate pri všetkých svojich povinnostiach ešte aj byť kňazom? Ako sa dá spájať práca a modlitba?

Benediktíni majú heslo *Ora et labora*. Nádych je modlitba a výdych je skutok lásky. Ne-

vdp. Marián Kuffa

V seminári študoval po revolúcii v rokoch 1990-1994, už v prvom ročníku mu biskup „dal faru“. V Žakovciach založil sekulárny Inštitút Krista Veľkňaza, v ktorom žije a pracuje spolu s tými, ktorí najviac potrebujú pomoc. Charizmou inštitútu je adorácia pred Svätosťou Oltárnou a služba núdzným a trpiacim tak, ako to robil aj Kristus Veľkňaz.

sa ešte aj modlí, robí viac, ale kto obetuje svoje utrpenie, robí všetko. A z materiálnych vecí môžete posielat akékoľvek staré topánky. Nechcem však teraz robiť reklamu pre Inštitút.

Každý z nás už stretol žobrujúceho bezdomovca na ulici a určite sa spýtal seba samého: „*Dat' mu peniaze alebo nie?*“ Ako sa máme zachovať pri každodennom styku s bezdomovcami?

Je to veľmi ťažké. Ja nikdy nedávam peniaze a prosím aj ľudí, aby nedávali, lebo bezdomovci ich skvapalnia, pretečú im dole krkom. Je pravda, pred

môžete sa len nadychovať, lebo by vám praskli pľúca. Lenivosť sa takto skrýva za nábožnosť. Nemôžete ani neustále vydychovať, lebo odpadnete. Je potrebné pravidelné striedanie nádychu a výdychu. Vždy sa to nepodarí, ale práve váš zápas Boh zhora sleduje. A táto námaha sa mu páči.

Ako potom vyzerá váš bežný deň?

Každý deň sa modlím tri ružence, ruženec Božieho milosrdenstva a ešte to, čo mám ako záväzok v ruži. To si držím. Snažím sa nájsť si miesto aj zájsť k Eucharistii. Počas dňa idem niekoľkokrát do kaplnky. Niekedy úplne nakrátko, len sa pomodlím Zdravas Mária a idem. Ráno máme sv. omšu o 7.15. Pred ňou rozjímam, lebo inak potom nemám šancu. Po sv. omši je najzložitejšie prepracovať sa do izby. Ruženec pred a po sv. omši, potom breviár a po breviári začínam pracovať. O dvanástej máme ďalší ruženec, spoločný. A potom večer už ako vyjde čas. Breviár sa modlím sám, lebo veľakrát nestíham dobehnúť na spoločné modlitby.

Kto je podľa vás kňaz a kresťanská rodina?

Kňaz je človek, ktorý prináša bohoslužbu obety. Nehovorí iba o obete, ale má sa naozaj obeť. Ak by som sa na to pozeral ľudskými očami, tak kňaz smeruje k sebazničeniu. Ľudia budú vždy upodozrievať kňaza. Predstavme si, že na protialkoholickom liečení hrabú *chlapci* listie. Pozorujú ich štyria ľudia: neznalý problematiky, lenivec,

lakomec a znalý problematiky. Štyria z toho istého auta, štyri rozličné postoje. Lenivec povie, aby udali tých, ktorí dali pacientom prácu, lebo ich vykorisťujú. Lakomec povie, že oni určite lisujú lístie a majú z toho peniaze. Neznalý problematiky sa bude z nich smiať, že zbytočne hrabú lístie v lese. A znalý problematiky povie, že ide o pracovnú terapiu. Tak sa aj ľudia pozerajú na kňazov. Prepáčtia im všetko, okrem jednej veci – lakomstva.

Rodina je základnou bunkou našej spoločnosti. Ak je chorá bunka, je tu rakovina, ktorá sa rýchlo šíri. Cirkev nie je iba organizácia, ale aj organizmus, v ktorom je živá každá jedna bunka. Ešte si pamätám z biológie, že ak rozrežeš bunku, hynie. A ak rozrežeš rodinu? Tiež hynie. Rodina, to je otec, mama a deti. Opäť by som postavil otca za hlavu rodiny, lebo je potrebné vrátiť mu autoritu. Dnes totiž feminizmus útočí veľmi rafinovane. Hovorí o týraných ženách, ale o týraných mužoch nehovorí nikto. Ja ale poznám aj týraných mužov. Dnes stačí, aby žena povedala, že je týraná, krivé svedectvo dvoch, troch svedkov a muž pôjde do väzenia. Mám takú skúsenosť. Nehovorím, že nie sú muži, ktorí naozaj týrajú ženy a zaslúžia si ísť do väzenia, ale vidíme, ako sa degradovala pozícia muža, otca.

Čo potom vzťah muža a ženy v rodine? Aké by mali mať úlohy?

Otec má byť hlavou a žena má byť srdcom. Nie krkom, ako sa hovorí, lebo potom by krútila hlavou, kam by chcela. Je to, ako

je Panna Mária podľa Mariána Kuffu?

Nepoškvrnené srdce Panny Márie – to u mňa najviac zvyrazňuje Matku Božiu. Lebo v srdci je skryté milosrdenstvo, láska, poslušnosť, všetko. Nepoškvrnené srdce Panny Márie, to je najlepšie miesto,

Keby nebolo zmŕtvychvstanie, tak sme my kresťania totálni blázni. A my kňazi sme potom blázni na druhú. Prečo sa ja vzdávam ženy, na ktorú som sa tak tešil? Prečo som sa vzdal dcéry? Všetko som vsadil na jednu kartu – alebo Boh je, alebo Boh nie je. A ja verím, že Boh je. To je živá viera, odpoveď na Božie zjavenie. Nie jazykom, ale svojím životom. Jeden neveriaci, ktorý sa zmenil, mi raz povedal: „*Alebo je ten farár sprostý, alebo tam hore naozaj niečo musí byť.*“ Každý z nás takto maľuje Krista svojím životom. Alebo ukazujeme spotvorenú karikatúru, alebo milosrdného Krista. V prvom prípade odpudzujeme, v druhom sme priťažliví. Nepriťažujeme však k sebe, ale k Ježišovi.

keď ideme na motorke. Ja som vpredu, moje dievča je za mnou, ale ona diriguje motorku. Chce ísť doprava a keďže ja ju mám rád, idem. Ale raz, keď ona povie, choď doľava, ja pôjdem doprava. Spýta sa ma, prečo som tak urobil a obviní ma, že ju už nemám rád. Ja odpoviem, že ju mám rád. Odbočil som preto, lebo tam bola olejová škvrna. Stratil by som ju. Na to je muž, aby kontroloval všetko, čo hovorí žena. Boh tak stvoril muža. Je menej rozkolísaný v citoch, preto skôr postrehne nebezpečenstvo. Ženu zasa Boh stvoril citovú, ale to je práve na nej krásne. Feministky strácajú svoju ženskosť. Pretekajú s mužmi, provokujú ich, potom dostanú výprask a ich pýcha je ešte viac urazená. Tak ako všetky *-izmy* aj feminizmus bude mať cirkevný pohreb.

Vieme už o vašom vrúcnom vzťahu k Panne Márii, ktorej my katolíci dávame rôzne mená ako Pomocnica kresťanov, Matka Dobrej rady a iné. Aké meno jej dávate vy? Aká

najlepšia cesta, ako sa dostať k Ježišovi. Ona si ani štipku nenechá pre seba, všetko posunie k Ježišovi. Celého ťa posunie k Ježišovi. Aj s chybami. Ona pomôže z problémov, zadrží Ježišovu spravodlivú ruku a my všetci potrebujeme, aby ju zadržala. Preto ju Ježiš miluje, nehnevá sa na ňu. Práve naopak, je preňho ešte viac priťažlivá, lebo je milosrdná. Iba jej jedinej dal silu zadržat Jeho ruku.

Nakoniec teologická otázka. Prečo veríte v zmŕtvychvstanie?

Každý z nás maľuje svojím životom Krista. Čo maľuješ ty?

(Takto chcel otec Marián zakončiť náš rozhovor. A my mu to s radosťou a vďakou za rozhovor aj umožňujeme.)

REDAKCIA BOROMEA
FOTO: STANISLAV VINTER

UŽ NEBUDE SPIEVAŤ

Tri hrudy čiernej hliny
v rukách drobí.

Nad veľkou jamou
traslavá sa kníše.

Zaspalo ružové dieťa.
Pomôžte, buďte ho,
bo svet naň čaká.

Kvet ani nepučí,
už trhajú ho
aj s mladými koreňmi.
Ešte sa len rozvidnieva,
no deň razom končí.

Klesá biela truhlička
s pokladom.

Malý zvon sa
z kopca ozýva.
Drevený krížik s menom
ďalšieho anjela
sa nad skypreným
vrškom hliny týči.

Užialené postavy navôkol
vo dva rady stoja.

ILUSTRACNÉ FOTO: INTERNET

Zvon už nebije
a z neba prvé kvapky
dažďa zleteli.
Pohladiť zmorenú dušu,
skropiť krvácajúce srdce.

Ku krížu pár margarét
kladie.

Dve biele krídla
nad ňou tíško vanú.

FRANTIŠEK BARNA

Tí, ktorí odchádzajú...

*To, čo sa nám podarilo vyriešnuť,
prečítajte. To, čo sa nám vyriešnuť
nepodarilo, uvidíte.
Vaši diakoni*

Pamätám sa na jednu udalosť, ktorá sa odohrala u nás doma, keď som po prvom ročníku cez prázdniny kráčal po ulici. Na lavičke pred domom sedeli dvaja deduškovia, tak som sa pri nich zastavil. Rozprávali sa, ale hneď svoj rozhovor prerušili a začali komunikovať so mnou. „*Tak ako v seminári?*“ Nečakali na odpoveď a pokračovali ďalej. „*My sme vedeli, že pôjdeš do seminára. Miništroval si, veľmi dobre sa vyznáš v tej veľkej knihe a pri oltári ti to pristane.*“ Až po mnohých rokoch som pochopil, že rozprávali aj o svojej životnej skúsenosti, pretože byť pri oltári pristane každému. Byť pri oltári znamená stáť pri Ježišovi, byť s Ježišom kedykoľvek, v akomkoľvek životnom povolaní či životnej skúške.

Evanjelium nás oslovuje a zároveň fascinuje; napr. slová o vzkriesení Lazára... Je to rozprávanie o ľudskej skúsenosti, o poznaní, ktoré vedie k prežívaniu udalostí. Sú v ňom ukryté prvky - ľudský aj božský. Mnoho ráz prežívame niečo podobné, keď si uvedomujeme našu ľudskú prirodzenosť. Práve ona nás nabáda, aby sme dokonca aj Bohu povedali: „*Čo chceš? Už sa viac nedá, nie je to možné.*“ Je to naozaj pravda? Čo sa stalo s Lazárom?

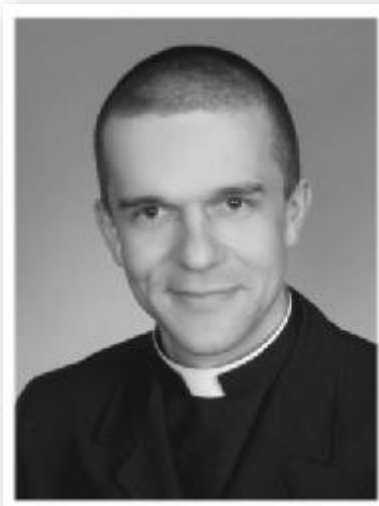
Dovoľme Ježišovi, aby vstúpil do nášho života, pretože on prichádza ako Boh a prináša ten božský prvok. On chce premeniť naše bolesti, utrpenia, nedostatky a urobiť s nami veľké veci, ako s Lazárom.

Marcel Jurč (Hrabovec)

Dlho som sa bránil mobilu, ale vo štvrtom ročníku som si ho ako posledný medzi spolužiakmi nakoniec kúpil. Keď som večer okolo ôsmej odchádzal do kaplnky, vypínal som ho a nechal na izbe. Zapol som ho až o ôsmej ráno, keď som sa vrátil z ranného programu a raňajok. Čas medzitým bolo silentium – ticho od rozhovorov, telefonátov a esemesiek, umožňujúce načúvať Bohu. Keď sa mi tento pokoj dlhšie nepodarilo zachovať, cítil som nespokojnosť.

Zo seminára odchádzam s nádejou, že keď dokážem telefón vypínať pravidelne, bude dobre.

Peter Fogaš (Tulčík)

Čas, ktorý som strávil v seminári, vnímam ako pokračovanie toho *áno*, na ktoré som odpovedal pred vstupom do seminára. Každý deň v seminári bol príležitosťou povedať Bohu *áno* a tak rozvíjať v sebe povolanie ku kňazstvu, ku ktorému má Boh pozývať. V tejto súvislosti mi napadá myšlienka, ktorú uvádza Jozef Ratzinger v knihe *Služobníci vašej radosti*, poukazujúc na seminár ako na vrch, kde Pán povoláva. To *áno*, ktoré dáme Pánovi každý deň, je výstupom za Majstrom, aby sme sa od neho v ústraní učili a počúvali ho.

Môj odkaz pre Bohoslovcov, ktorí sa pripravujú ku kňazstvu: Hovorte Pánovi: „*Áno, Pane, viem, komu som uveril!*“ každý deň počas prípravy v seminári.

Nech *áno* znie aj v našom kňazskom živote.

Radoslav Sabol (Košarovce, farnosť Jankovce)

Vychádzajúc z toho, že každý potrebuje prežívať zmysel svojej existencie, vám, drahí bratia, želim, aby ste si uvedomili - že vysloveným *ÁNO* na Jeho pozvanie a stotožnením sa s ním, všetko vo vašom živote, čo urobíte, bude mať už hlbší rozmer a zmysel.

Obnovujte a utužujte v sebe toto rozhodnutie tým, že si stále vyhradíte čas na osobné prebývanie s Ním, lebo len tam, kde dáte čas, budete mať aj vzťah.

Nech nám na našej ceste nechýba správny pohľad na problémy, okorenený zdravým humorom. Boh prijal našu ľudskosť a stal sa človekom, preto ani my neskrývame svoju ľudskosť a napriek rôznym vplyvom ostaneme v prvom rade ľuďmi, ochotnými poslúžiť a obetovať sa...

Lukáš Poklemba (Lipany)

„*Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi.*“ (Mt 5,9)

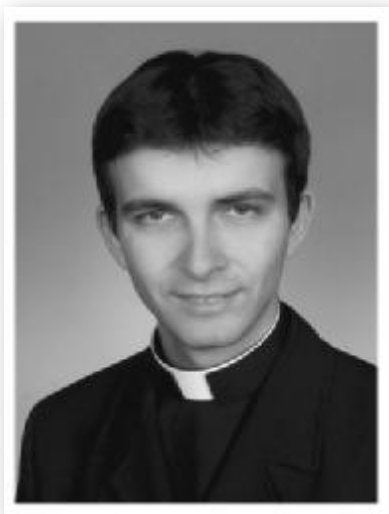
Tak odznelo jedno z blahoslavenstiev, ktoré Ježiš vyslovil počas svojej reči na vrchu. Chceme, aby toto bolo vo veľkej časti náplňou môjho kňazského povolania. Ide hlavne o vnútorný pokoj, po ktorom dnešný svet často túži. Urýchlená doba človeka núti k životnej dynamickosti, ktorá na druhej strane spôsobuje v jeho vnútornom, duchovnom živote vypätosť, stres a nepokoj, čo do určitej miery ovplyvňuje chápanie a prežívanie viery. Taktiež je jedným z javov, ktorý sa vyskytuje u každého človeka bez ohľadu na to, aké je jeho vierovyznanie. A práve preto si myslím, že toto je jeden z apelov, na ktorý dnešný kňaz nemôže reagovať s ľahostajnosťou, ale má hľadať metódy a spôsoby ako tento pokoj medzi ľuďmi šíriť tam, kde sa nachádza.

Anton Mercsak (Diecéza Oradea, Rumunsko)

V seminárnej izbe je ticho, len hodiny šepocú svoje neprestávajúce tik-tak. Do vnútra sa cez okno tlačia prvé večerné hviezdy a obrovský biely mesiac. Sedím za stolom s prstami prilepenými na klávesnici pod obrazovkou počítača a načúvam hlasu, ktorý by mi mal napovedať, čo vám v tých krátkych riadkoch odovzdať, za čo poďakovať, alebo o čo vás požiadať. Čoskoro budem vysvätený za kňaza a nenapadá mi nič, iba jediné: modlite sa za kňazov, lebo bez vašich modlitieb sme slabší i zraniteľnejší. Ďakujem.

Vladimír Štefanič (Lubotice, farnosť Nižná Šebastová)

„Nasledovať Krista je krásnym dobrodružstvom.“ Už si nepamätám, kto to povedal, ale aj táto veta ma zaujala pred nástupom do seminára a pri rozhodovaní sa. Od prvej chvíle môjho rozhodnutia sa presvedčam o pravdivosti tohto výroku.

Vďačím Bohu za tento veľký dar povolania a teším sa na nové a veľké dobrodružstvá s Ním.

Pavol Kožuško (Lúčka, farnosť Lipany)

Vo chvíľach, keď sa niečo končí a začína niečo nové, radi spomíname na udalosti, ktoré sme prežili. Pri písaní týchto riadkov sa i ja vraciam v spomienkach k prvým chvíľam v novom prostredí. Spomínam, čo všetko som ako študent vystrojil, na množstvo krásnych chvíľ a zážitkov, ale aj na bolesti a pády, trápenia a krízy. To všetko so sebou prinieslo šesť rokov strávených v seminári. Život je veľkou výzvou, tak ho žime naplno so všetkým, čo prináša. Veď je to veľký Boží dar.

František Voľanský (Sol'

Aj takáto môže byť modlitba:

Ráno po rozjímaní si ma zavolal prefekt na pohovor. Vraj, prečo sa hrám s gombíkmi na reverende?

Prvý gombík, pán prefekt, mi pripomína, že Boh je len jeden. Pri druhom ďakujem za otca a mamu, veď sú hneď po Bohu. Tretí mi hovorí o Bohu v troch osobách. Štvrtý poukazuje na evanjelistov: Marek, Matúš, Lukáš a Ján. Piaty ma povzbudzuje k životu s Cirkvou. Šesť rokov som mal, keď som prvýkrát uvažoval o povolání kňaza. Sedmička je číslom plnosti. A o ôsmej začíname školu. Deviaty gombík, pán prefekt, mi pripomína mojich deviatich spolužiakov. Desiaty ma učí žiť podľa prikázaní. Pri jedenástom si spomínam na tých, čo odišli. Dvanásť ma zaraďuje medzi apoštolov. O trinásť ďakujem za kuchárske umenie rehoľných sestier. A štrnásť skúšok som urobil tento semester. O pätnásť sa mám modliť korunku Božieho Milosrdenstva. Keď držím šesťnásť v ruke, myslím na Svätého Otca. Sedemnásť som prvýkrát kázal ako diakon pred svojimi rodákmi. Od osemnásť ma považujú za dospelého. Devätnásť percent dane odvádzam štátu. Celý chcem patriť Bohu. Dvadsať je tajomstiev svätého ruženca. Pri dvadsiatom prvom ďakujem Bohu za celý tento deň. O dvadsiatej druhej konečne zhasínam v izbe svetlo. Dvadsiateho tretieho som prvýkrát uvidel svetlo sveta. A dvadsiaty štvrtý je deň najšťastnejší. Vtedy prosím za brata a sestru. Dvadsaťpäť hodín nemá ani deň a to ma upozorňuje, že čas sa kráti. Dvadsať šesť mi bude. Dvadsať sedem je kníh Nového zákona a dvadsať osem je kapitol mojej najobľúbenejšej. Dvadsať deväť rokov má môj dobrý priateľ. Tridsať strieborných ma vystríha pred zradou. Traja špirituáli nás majú viesť po tej jednej ceste vedúcej do raja. A tridsať dva je jediné číslo, na ktoré neviem nič – pripomína mi teda moju obmedzenosť.

Tak vidíte, pán prefekt, pri svojej hre s gombíkmi myslím na Boha, Cirkev, rodičov a priateľov, seminár, aj celý svet.

A čo tridsiaty tretí gombík? - spýtal sa prefekt.

Tak ten, pán prefekt, ten držím najdlhšie. Toľko rokov mal totiž Kristus, keď trpel, aby som ja žil a keď aj mne odkázal: „*Choďte do celého sveta a ohlasujte evanjelium.*“

Radoslav Takáč (Kuzmice, farnosť Slivník)

Veď ja som od Pána prijal, čo som vám aj odovzdal, že Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, vzdával vďaky, lámal ho a povedal: „*Toto je moje telo, ktoré je pre vás; toto robte na moju pamiatku.*“ Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: „*Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi. Toto robte, kedykoľvek ho budete piť, na moju pamiatku.*“ A tak vždy, keď budete jesť tento chlieb a piť tento kalich, zvestujete Pánovu smrť, kým nepríde. (1 Kor 11, 23-26)

Peter Juhás (Dlhá Lúka, farnosť Zborov)

VÍŤAZSTVO SRDCA, NIEN TELA

V dnešnom svete hrá šport veľmi významnú úlohu, tak na osobnej ako aj na globálnej úrovni. Na druhej strane tendencie, ktoré vzdávajú šport od jeho pôvodných ideálov, ukazujú nutnosť návratu k jeho základným hodnotám. Preto je Cirkev, ktorá sa vždy venovala najrôznejším oblastiam ľudského života, povolaná zaoberať sa aj športom.

Zdroj radosti

Každý z nás veľmi dobre vie, že šport prináša víťazstvá, ale aj prehry. Ak by sme chceli logicky postupovať, dospejeme väčšinou k záveru, že víťazi prežívajú radosť, zatiaľčo porazení, naopak, prežívajú sklamanie a smútok z neúspechu. V podstate je to tak, no ak prenikneme hlbšie pod povrch, zistíme, že táto radosť, či smútok má iba chvíľkový charakter. Vrcholoví športovci by mali mať na zreteli, že aj prehra môže znamenať niekedy víťazstvo, zvlášť vtedy, ak sú presvedčení, že urobili všetko, čo bolo v ich silách. Niekedy to síce nestačí na stupeň víťazov, no víťazstvo spočíva vo vedomí, že bojovali čestným spôsobom. To môže byť dôvodom k radosťi pre nich samotných, ale aj pre fanúšikov, ktorí sú neraz očarení nielen samotným výkonom, ale predovšetkým osobnosťou športovca. Pýtame sa prečo? Nuž preto, lebo mnohí si všímajú športovcov nielen priamo

na ihrisku, ale aj mimo neho. Všímajú si, ako sa správajú na verejnosti.

Prostriedok pre pomoc núdnym

Mnohí športoví velikáni počas svojej kariéry zistili, že samotné športovanie im už neprinášalo opravdivú radosť, preto začali hľadať spôsob, ktorý by ich dokázal ešte viac naplniť. Taliansky horolezec Fausto de Stefani vystúpil na všetky osemtisícovky, no potom zacítil potrebu pomôcť chudobným obyvateľom Nepálu. S jeho pomocou už dnes stojí nová moderná škola blízko Káthmandu a ďalšia je na pláne.

To nie je jediný príklad. Cyklisti s podporou projektu Pontidi Pace cestovali z Benátok do Pekingu a do Jeruzalema. Počas svojich ciest si však uvedomili, že iba samotné cestovanie nestačí. A preto začali predávať knihy o tejto expedícii, aby tak venovali finančné prostriedky pre jednu obec, ktorú spoznali počas svojho putovania. Títo ľudia pochopili, že šport nie je

len o ich osobných úspechoch, ale aj o premýšľaní ako pomocou svojich darov pomôcť ostatným.

Tento fakt leží na srdci samotnej Cirkvi, ktorá sa v rámci *Pápežskej rady pre laikov* rozhodla zriadiť sekciu *Cirkev a šport*, ktorej prvoradou úlohou je propagovať takú kultúru športu, ktorá vidí športovú aktivitu ako prostriedok integrálneho rozvoja ľudskej osoby a ako nástroj pre službu mieru a bratstva medzi národmi.

Dnešný svet potrebuje osobnosti, potrebuje pozitívne vzory, ktoré by dokázali odovzdať súčasnej generácii niečo hodnotné. A samotný šport je jednou z oblastí, kde takýchto ľudí možno nájsť. Cirkvi na športe záleží, lebo si je vedomá, akú dôležitú úlohu zohrávajú športovci vo svete. Preto je jej snahou aktívne sa im venovať a privádzať ich k tomu, aby uverili, že viac ako víťazstvo tela je víťazstvo ducha.

JOZEF KADLÍČ

ILUSTRAČNÉ FOTO: INTERNET

ZMŤTVYCHVSTANIE

Aká zvláštna a zložitá je logika nášho Boha: „...my však ohlasujeme ukrižovaného Krista, pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo,“ píše sv. Pavol. Ako mohol Boh zomrieť na kríži? Nečudo, že ľudia nechápu kresťanov. A o čo menej dokážu pochopiť udalosť, ktorá nasledovala po kríži – zmŕtvychvstanie. Reinkarnácia, prevteľovanie, ničota, to ešte áno, ale aby niekto vstal z hrobu, a dokonca s telom?! Pochopí len ten, kto môže a dokáže. Svet Boha má totiž iné pravidlá, ako sú pravidlá tohto sveta. A práve preto položil Kristus vieru v zmŕtvychvstanie za základný pilier nášho náboženstva, aby sme videli, že skutočná realita je o niečom inom, ako iba o tom, čo vidíme. „Ale ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera.“ (1 Kor 15,14)

▲ Ani emauzskí učeníci to s vierou v zmŕtvýchvstanie nemali ľahké. Takto si ich živú skúsenosť predstavoval Rembrandt.

VERÍŠ, ŽE SOM VSTAL Z MŔTVÝCH?

„Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel.“ (Jn 11, 21)

Všetá z dobre známej state Jánovho evanjelia o vzkriesení Lazára, ktorá bola adresovaná Ježišovi nie raz, ale hneď dvakrát. Prvýkrát z úst Lazárovej sestry

Marty, ktorá mu vyšla naproti a druhýkrát od druhej sestry, Márie. Táto výčitka je súčasťou úžasného príbehu, ktorý evanjelista Ján umiestňuje vo svojom evanjeliu pred vyvrcholenie Ježišovho pôsobenia, teda pred poslednú Veľkú noc.

Tento vzácny a prekvapujúci príbeh utrpenia a vzkriesenia nás práve touto vetou vťahuje do seba, do svojho deja. Ako keby sme sa stali jeho súčasťou. Ved' len málokto z nás nezažil seba samého v úlohe pozostalého, či toho, kto prišiel vyjadriť sústrast' pozostalým. Život a smrť sú súčasťou každodenného života. A či sme nekládli aj my Bohu, keď sme boli v takejto pozícii, podobné, ba možno aj väčšie výčitky? Otázky narážajúce na podstatu. Prečo? Prečo si to, Pane, dopustil? Prečo práve mne, či jemu sa toto muselo stať? Takýto postoj je asi každému z nás dostatočne známy. Veľmi dobre tiež vieme, aký postoj zaujala Marta, keď jej Ježiš povedal: „*Tvoj brat vstane z mŕtvych.*“ Ona v tej ťažkej chvíli, keď bolo všetko ešte čerstvé, ved' Lazár bol v hrobe iba štyri dni, keď jej srdce ešte krvácalo bolesťou nad stratou milovaného brata, s vierou odpovedala: „*Viem, že vstane v posledný deň pri vzkriesení.*“ Aká istota v nej bola, aká viera! A Ježiš ju ešte viac utvrďuje, keď vraví: „*Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky.*“ No zároveň ju akoby skúšal, keď dodáva: „*Veríš tomu?*“ Otázka,

ktorá môže zničiť, ale aj posilniť. Otázka, ktorá je namiesto a musí byť zodpovedaná. Presne tú istú otázku však kladie aj nám, každému jednému osobne. „*Veríš mi? Veríš, že ja som vzkriesenie a život? Veríš tomu, že aj keď umrieš, budeš žiť naveky, ak veríš vo mňa?*“

Ak nás výčitka Marty Ježišovi vtiahla do deja príbehu práve preto, že je nám všetkým blízka, tak si na tieto otázky musíme odpovedať. *Veríš tomu?* To je otázka, ktorá nás žiada výjsť na svetlo sveta s naším presvedčením, ba viac, s našou vierou a našou oddanosťou Jemu. Ježiš nás ňou vyzýva vyjadriť svoju vieru a žiť ju. Veríš,...

... že som niesol všetku poputu a kríž aj za tvoje hriechy a tvoju spásu?

... že som položil svoj život za tvoj?

... že som vstal z mŕtvych?

Najzákladnejšou a najdôležitejšou otázkou, ktorá si vyžaduje našu odpoveď, však je: „*Veríš tomu, že ja som Mesiáš, Boží Syn?*“ Lebo práve na odpovedi na túto otázku postavil evanjelista Ján nielen dialóg, ktorý sa odvíjal predtým, ale aj všetko, čo nasledovalo potom. Marta na ňu odpovedala: „*Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet.*“ Na nej postavila svoj život nielen Marta, ale aj apoštoli, učeníci Ježiša Krista a množstvo jeho nasledovníkov v celých dejinách, ktorí neváhali položiť za túto odpoveď aj svoje životy. Ba možno povedať,

že vďaka tejto odpovedi bol jej brat vzkriesený. Svätý Pavol dokonca odhaľuje v odpovedi na túto otázku pravú podstatu kresťanstva, keď hovorí: „*Ale ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera.*“ (1 Kor 15, 14)

Keď veríme, že Ježiš Kristus je Boží Syn, že on je Mesiáš, potom máme v živote pevný bod. Bod, o ktorý sa možno oprieť v akejkol'vek ťažkej chvíli tak, ako to urobila aj Marta a Mária. Bod, od ktorého sa môžeme odraziť a stavať na ňom tak, ako to urobil sv. Pavol. Ale aj bod, ku ktorému sa môžeme prichýliť tak, ako to urobil mýtnik, stotník pod krížom, lotor na kríži, sv. Augustín. Ja, ktokoľvek... Ved' sám Kristus povedal: „*Podťte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním.*“ (Mt 11, 28)

Nielen v minulosti, ale aj teraz nájdeme ľudí, ktorí veria, že On, Kristus, je jediný Mesiáš a Boží Syn. Budme tými, ktorí svoju vieru aj žijú a tým vydávajú svedectvo o jeho zmŕtvychvstaní. Nebojme sa ani my postaviť život na tomto pevnom bode, bode viery a spolu s učeníkmi vyznávať: „*Tohoto Ježiša Boh vzkriesil a my všetci sme toho svedkami.*“ (Sk 2, 32)

DALIBOR ONDREJ
PASTORAČNÁ PRAX CLEVELAND, OHIO, USA

HISTORICKÝ FAKT ALEBO LEGENDA?

Je faktom, že neexistuje očitý svedok Ježišovo zmŕtvychvstania, a teda ani neexistuje nijaký priamy a konkrétny záznam, ako sa to presne stalo. Vnútri Ježišovo hrobu nebol nikto, kto by videl, ako sa Ježišovo telo začalo hýbať, ako sa postavilo, odložilo ľanové plachty, poskladalo ich, odvalilo kameň, ohromilo stráže a odišlo. No napriek tomu približne dve miliardy ľudí na svete veria, že Ježiš vstal z mŕtvych, a to na základe iných zdrojov, napríklad evanjelií. Aj tak sa však môžeme stretnúť s rôznymi teóriami, ktoré popierajú zmŕtvychvstanie Ježiša. Aké dôkazy nám o Ježišom zmŕtvychvstani ponúka história a iné vedné odbory?

V súčasnosti sa výraznejšie presadzuje teória, že Ježiš Kristus sa dostal dole z kríža ešte ako živý. Tak svoju smrť iba predstieral, čo malo za následok, že rímski vojaci, mysliac si, že už je mŕtvy, zložili ho dole z kríža. Potom by už nebolo problémom rozšíriť fámou v Jeruzaleme o jeho zmŕtvychvstani. Avšak proti tejto teórii existujú rászne námietky. Ak sledujeme uda-

losti Veľkej noci, ktoré sú zapísané v evanjeliách, tak Ježišovo utrpenie začína prakticky hneď po Poslednej večeri, keď šiel so svojimi učeníkmi na Olivovú horu, do Getsemanskej záhrady, kde sa celú noc modlil. Evanjelisti zapísali, že práve vtedy sa Ježiš začal potiť krvou. Fyzické utrpenie Ježiša pokračovalo po jeho zajatí na druhý deň, keď podstúpil bičovanie.

O rímskom bičovaní vieme z veľkého množstva prameňov, že bolo mimoriadne brutálne. Treba poznamenať, že bičovanie často záviselo aj od nálady a povahy vojaka, ktorý trest vykonával. Ježiš, ktorý bol pre Rimanov politickým buričom, dostal pravdepodobne najvyšší trest bičovania, teda 50 úderov koženým bičom. Ako prebiehalo bičovanie? Ježiš bol bičovaný bičom, upleteným z kožených pramienkov, do ktorých boli pokladané kovové guľičky. Keď takýto bič zasiahol telo, spôsobil hlboké podliatiny, ktoré sa hneď pri ďalšom údere otvorili. Na biči boli taktiež pripevnené ostré kúsky kovu, prípadne kostičiek, ktoré sa pri údere zarezávali hlboko do tela a spôsobovali veľmi hlboké tržné rany. Niektorí väzni či odsúdenci zomreli oveľa skôr, ako mohli byť ukrižovaní. Obeť bičovania podstúpila

ukrutnú bolesť a dostala šok, pri ktorom bola smrť otázkou času. Organizmus po takomto bičovaní trpel veľkou stratou krvi, čo malo za následok ďalšie ťažkosti. Teda Ježiš ešte predtým, ako mu prebili ruky a nohy, bol v kritickom stave, doslova bol *chodiacou mŕtvolou*. Samotné ukrižovanie smrť len ukončilo. Ježiš v kritickom stave, v akom bol po bičovaní, nemohol svoju smrť nafariť a oklamať tak rímskych vojakov. Navyše kopiaja, ktorú mu zabodol vojak do boku, by všetko ukončila. Tiež treba zobrať do úvahy, že rímski vojaci boli prakticky odborníci na zabíjanie ľudí, veď to bola ich práca a robili ju veľmi dobre. Vedeli bez problémov určiť, kedy je odsúdenec mŕtvy. Navyše, ak by predsa nejaký väzeň utiekol, vojaci, ktorí ho mali na starosti, by za to zaplatili vlastným životom, takže mali adekvátny dôvod uistiť sa, že každá obeť bola pri snímaní z kríža definitívne mŕtva. Je preto isté, že Ježiš ukrižovanie neprežil. Zástancovia opačnej teórie musia prísť s presvedčivejšími tvrdeniami.

Potom nasledoval Ježišov pohreb. Ježiš bol pochovaný v skalnom vytesanom hrobe, kde ho pochoval jeho tajný učeník a člen židovskej veľrady Jozef z Arimatey. Tu, okolo uda-

ZMŤTVYCHVSTANIE

Ježiš neváhal podstúpiť krutosť rímskeho mučenia pre záchranu každého jedného z nás.

losti Ježišovho hrobu, vznikajú ďalšie spochybňujúce teórie. Jedna z nich je, že Ježišovi učeníci telo ukradli a neskôr rozšírili fámu o zmŕtvychvstaní. Prvým argumentom proti tejto teórii môže byť fakt, že v situácii, v akej sa nachádzali učeníci, by ťažko niečo také naplánovali. Sami sa totiž skrývali a ich hnutie bolo totálne zničené. Aj keby sa im podarilo krádež zorganizovať, prečo by neukradli Ježišovo telo už v piatok večer, keď na to bola najvhodnejšia príležitosť, ale čakali by až do soboty večer? Navyše, už v sobotu v noci by sa stretli so strážou, ktorá tam podľa Evanjelia sv. Matúša bola postavená. V súčasnosti sa prezentuje, že učeníci podplatili rímskych vojakov a potom telo ukradli.

História nám však podáva veľmi silný argument proti tomuto tvrdeniu. Ak uvažujeme nad tým, akým tvrdým vojenským výcvikom prešli rímski vojaci a vôbec, aká prísna disciplína vládla v rímskych légiách a aký trest by ich čakal po neúspešnej misii (ubičovanie na smrť pred celým oddielom), potom táto alternatíva neprichádza do úvahy. V Evanjeliu podľa Matúša čítame slová vojakov, ktorí strážili hrob: „*Kým sme my spali, oni prišli a ukradli telo.*“ Týmto výrokom by sa vojaci hneď sami odsúdili na smrť, lebo zaspatie na strážni bolo veľmi veľkým prehreškom proti disciplíne. A ako sa píše v Evanjeliách, prečo by s takýmto hlásením išli rímski vojaci za veľkňazmi a nie za svojimi veliteľmi? Táto epizóda

je možná iba v prípade, že stráž bola židovskou chrámovou strážou, ktorú mala k dispozícii veľrada. Nebola však táto židovská stráž zaujatá voči Ježišovi? Pravdepodobne áno, veď ešte pred dvoma dňami ho tá istá stráž zatkla v Getsemanskej záhrade. Je preto veľmi pravdepodobné, že si alebo zo strachu, alebo z iných dôvodov vymysleli, že keď zaspali, Ježišovo telo niekto ukradol.

Iná populárna teória tvrdí, že Ježišovo vzkriesenie bolo iba duchovnej podstaty a hrob neostal prázdny, ako to tvrdia evanjeliá. Ale potom prečo vznikla židovská interpretácia, že učeníci Ježišovo telo ukradli? Židia svoje námietky stavali na fakte, že hrob bol prázdny, a to preto, lebo vedeli, že naozaj bol. ▶

▲ *Nástroje Kristovho umučenia.*

Miesto Ježišovho hrobu poznali veľmi dobre Židia aj kresťania. Ak by jeho hrob nebol prázdny, v Jeruzaleme by nemohlo vzniknúť hnutie, ktorého základ je položený na viere vo vzkriesenie. Prečo? Keby Ježišovo telo zostalo v hrobe a učenci by začali hlásať jeho zmŕtvychvstanie, Židia by na to s radosťou poukázali, ba dokonca by možno aj otvorili hrob, aby sa ukázalo, že Ježišovo telo je stále tam. Ale samotní Židia uznávali, že Ježišov hrob ostal prázdny a jeho telo v ňom už nebolo.

Historickým faktom, podporujúcim vzkriesenie Ježiša, je i mučenícka smrť jeho učeníkov za vieru. Zo Skutkov apoštolov a ďalších prameňov sa dozvedáme, ako sa šírila viera v Ježišovo vzkriesenie. Apoštoli často zápasili so smrťou, boli väznení, bičovaní, podstupovali nemalé utrpenie v záujme šírenia viery, až nakoniec takmer všetci zomreli mučeníckou smrťou. Prečo si vybrali taký koniec? Pre slávu či ideály? Určite nie. K mu-

čeníckej smrti sa odhodlali len vďaka pevnému presvedčeniu, že videli Ježiša Krista po smrti živého. Jednoducho, ak by vedeli, že ich náuka o vzkriesení je falošná, nepravdivá, určite by za ňu nepoložili život. So šírením kresťanstva súvisí aj konverzia viacerých významných ľudí, čo môžeme tiež považovať za určitý dôkaz. Asi najznámejší konvertita je sv. Pavol. Ako farizej horlivo prenasledoval prvotných kresťanov a zrazu sa z neho stal najväčší ohlasovateľ a apoštol národov. Ako sa to dá vysvetliť? Jediné tým, že mal osobnú skúsenosť so zmŕtvychvstalým Ježišom, ktorý sa mu podľa Skutkov apoštolov zjavil na ceste do Damasku. Môžeme spomenúť aj ďalších ľudí, ktorí konvertovali, napr. sv. Jakub, Ježišov príbuzný, ktorý najprv Ježiša neuznával, ale po udalostiach Veľkej noci sa obrátil a ako Jeruzalemský patriarcha podstúpil mučenícku smrť, keď ho zhodili z hradieb Jeruzalema. Po Ježišovom zmŕtvychvstaní

môžeme vidieť časté obrátenia Židov na vieru kresťanov ako aj zmenu v ich spôsobe života. Už mesiac po zmŕtvychvstaní sa obrátilo na kresťanstvo takmer 10 000 Židov, ktorí boli ochotní zanechať predpisy židovskej viery, ku ktorým boli vedení od detstva. Muselo tomu predchádzať naozaj niečo veľké. Najdôležitejšie ale je, že títo ľudia, či už Židia alebo neskôr pohania, Ježišovmu zmŕtvychvstaniu skutočne uverili.

Historické, archeologické, či iné dôkazy z oblasti vedy nás môžu posilniť vo viere v Ježiša Krista ako Božieho Syna, ktorý za nás zomrel a bol vzkriesený. No samotné prijatie dôkazov nestačí. Aj keď všetky fakty poukazujú na Ježišovo vzkriesenie, treba urobiť ešte jeden krok. Je to krok viery.

SLAVOMÍR ENGEL

ILUSTRAČNÉ FOTO:

Z FILMU THE PASSION OF CHRIST

ANKETA - ŽIVOT KONTRA SMŤ

Rozhodli sme sa urobiť anketu, ktorá by nám priblížila, ako zmýšľa človek 21. storočia o smrti a aký má názor na posmrtný život.

Vyšli sme do košických ulíc a respondentom sme položili tri otázky:

1. Veríte v zmŤvychvstanie? Ak áno, prečo, ak nie, prečo?
2. Čo vo vás vyvoláva Veľký piatok?
3. Veríte v posmrtný život? Čo sa s vami stane po smrti?

Tu sú odpovede:

Študentka

1. Verím v zmŤvychvstanie. A prečo? Nevieam na to teraz odpovedať.
2. Nič.
3. Verím, že existuje nebo a peklo.

sr. Bernardína, rehoľná sestra

1. Áno, lebo je to v Svätom Písme.
2. Veľký piatok znamená zomrieť starému životu a povstať k novému životu.
3. Budem žiť.

Michal, dôchodca

1. Nie, som materialista.
2. Veľký piatok je tradícia, ktorá je v tejto spoločnosti a to je všetko.
3. Rozplyniem sa, zmením skupenstvo.

Katarína, na materskej dovolenke

1. Nie. Je to také divné, nie? Neverím v zmŕtvychvstanie, ale je niečo medzi životom a smrťou.
2. Jar, teplo....
3. Prevtelím sa do niekoho alebo do nejakej inej bytosti.

Peter, robotník

1. Kedy-ako. Nevieam.
2. Veľký piatok je sviatok Veľkej Noci.
3. Nevieam.

Domáca

1. Nie, neverím.
2. Veľký Piatok? To myslíte Veľkú Noc? Som ateistka.

Paulína, dôchodkyňa

1. Verím, lebo som katolíčka.
2. Veľký Piatok? To je pôst, keď sa postíme za naše hriechy.
3. Nevieam, čo sa so mnou stane, asi vystúpim do neba (*smiech*).

Bohuslav, robotník

1. Verím, pretože sa to píše v Biblii. Keby nebolo zmŕtvychvstania, márne by bolo naše kresťanstvo. Načo potom veriť? Čomu veriť? Nejakým báchorám?
2. Prečo sa vy kresťania zaoberáte sviatkom Židov, keď to je vyložene židovský sviatok Paschy?
3. Po smrti nie je nič. Ale podľa Jn 5 všetci, ktorí sú v hrobách, keď počujú Boží hlas, vstanú, buď pre večný život alebo pre večnú potupu. Nie je pravda, že je nejaká duša, ktorá poletuje, ako to tvrdia mnohé cirkvi. Mŕtvi nevedia nič.

Marián, katolícky kňaz

1. Áno, lebo Pán Ježiš vstal zmŕtvych.
2. Veľký Piatok vo mne vyvoláva ľútosť nad svojimi hriechmi.
3. Čo so mnou bude po smrti? Dôverujem Bohu.

Žofia, študentka

1. Áno, verím, že Ježiš vstal zmŕtvych, potom, čo ho pochovali.
2. Veľký Piatok? (*po chvíľke*) Čo sa stalo na Veľký Piatok?
3. Pôjdem do neba, keď sa tu dobre správam.

Veronika, študentka

1. Nie, nemám dôvod v to veriť.
2. Deň, keď zomrel Ježiš Kristus.
3. Dostanem sa do očistca a tam sa o mne rozhodne, či pôjdem do neba, alebo do pekla.

Peter, študent

1. Nedá sa to tak povedať, že úplne verím, ale asi áno. Je to taká poisťka.
2. Veľký Piatok neprežívam nejako zvláštne, je to obyčajný deň.
3. Nevieť, no dúfam, že niečo dobré. Poviem vám, keď sa to stane (*smiech*).

Miroslav, podnikateľ

1. Verím, lebo keď človek čosi prežije, nejaké udalosti, tak verí.
2. Je to významný sviatok, vyvoláva dobré pocity, pohodu.
3. Čo ja viem, čo sa so mnou stane? Duša pôjde hádam do neba.

Marek, študent

1. Áno, lebo verím vo večný život a večný život by bol bez zmŕtvychvstania nič.
2. Spojenie s Kristom v umučení.
3. Večné spojenie s Bohom.

Matúš, študent

1. Áno, lebo som takto vedený od narodenia.
2. Obeta Ježiša za nás.
3. Dúfam, že pôjdem po očistci do neba.

Martin, katolícky kňaz

1. Áno, lebo je v ňom nádej.
2. Veľký Piatok znamená pre svet krach jednej ľudskej existencie. Pre mňa osobne znamená zamyslenie sa nad ľudskou zlobou a nad ľudským hriechom.
3. Uvidím Pána z tváre do tváre a teším sa, že podľa 23. žalmu ma bude Pán Boh obsluhovať v Nebeskom Kráľovstve.

Lucia, študentka

1. Áno, pretože som tak vychovaná a aj preto, že mám osobnú skúsenosť... tak ako verím v Boha a v Ježiša, tak verím aj v zmŕtvychvstanie, pretože je to naša nádej a naša radosť.
2. Smrť Ježiša na kríži a naše vykúpenie, ktoré nám prinieslo život.
3. Narodíme sa pre večný život.

Lubomír, študent

1. Áno, lebo som tak naučený, a vyplýva to aj z toho, že som katolík. Verím tomu.
2. Pôst.
3. Tak do neba asi nepôjdem (*smiech*), ale že je taká možnosť ísť do neba, to áno.

Študent

1. Áno, lebo ma tak učili. (*redaktor*: Čo si o tom myslíš ty?) Nemyslím si o tom prakticky nič.
2. Nevieť, príprava na Veľkú Noc?
3. Nevieť.

Stano, zamestnaný

1. Áno, lebo som rímskokatolík a je to moja viera, verím v to.
2. Hm, neviem.
3. Duša by mala vstať zmŕtvych.

SPRACOVALI MARTIN HREBIK A MARTIN ŠTIEBER

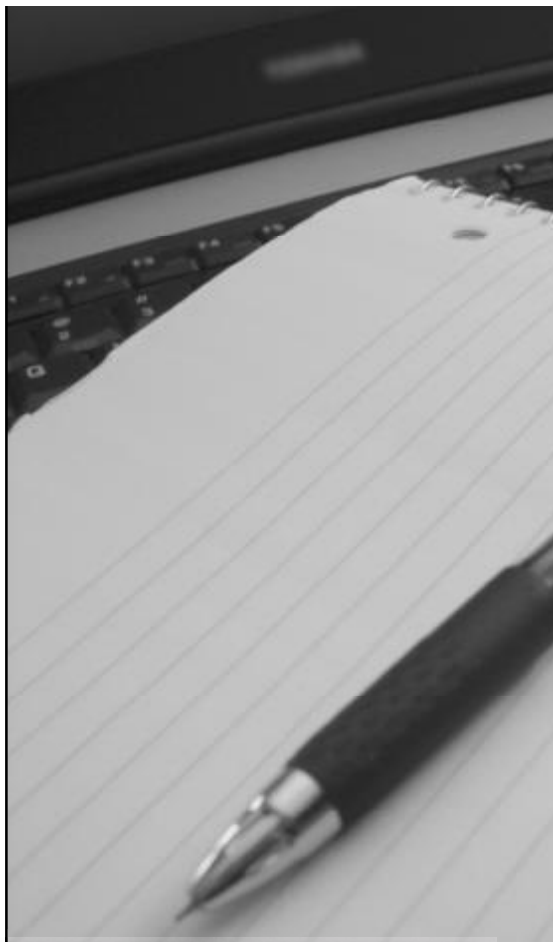
ILUSTRÁČNÉ FOTO: MI

Počúvaj, syn môj...

2. ČASŤ

Naposledy sme nechali prehovoriť starších, aby zanechali mladším niekoľko rád do života. Oslovili sme dekana filozofickej fakulty, rehoľnú sestru a operného speváka. Dnes sa našim mladým, ale nielen im, prihovoria politik, novinár, riaditeľka zariadenia pre telesne postihnutých a biskup. Započúvajte sa do ich nemého, ale výrečného odkazu. Aby sme s radosťou mohli tieto listy nielen čítať, ale aj žiť.

Milí ľudia z médií,

Nikdy nepodľahnite tlaku a očakávaniam väčšiny. Väčšina sa väčšinou mylí.

Nikdy nepíšte podľa aktuálnej nálady verejnosti. Aktuálna nálada je premenlivá ako vietor.

Nikdy nepodľahnite pokušeniu myslieť si, že všetko je stratené. Stratené nie je nikdy nič.

Nikdy nechcete byť slávni. Byť slávny je bezcenné pozlátko.

Nikdy neuhnite pred pravdou, aj keby vás to stalo kariéru, plat a pokoj. Uhýbajte len vlastnému strachu.

A nikdy pri tom všetkom neuverte, že svet okolo vás je zlý a vy dobrí. Svet bude taký, akí budete vy.

Štefan Hríb
šéfredaktor týždenníka .týždeň

Milí kolegovia, sociálni pracovníci,

prijmite moje pozvanie, prostredníctvom tohto listu, na spoločné zamyslenie sa nad životom, nad jeho zmyslom a nad sebou samým uprostred života, z pohľadu pracovníka v pomáhajúcej profesii. Pozývam Vás do oblasti sociálnej práce, venovanej deťom, mládeži a dospelým s ťažkým telesným postihnutím.

Kto sú ľudia s telesným postihnutím? Sú to chudáci? Trpiaci? Odkázaní na pomoc? Odkázaní na milosrdenstvo? Alebo sú to ľudia ako všetci ostatní, rovnocenní členovia spoločnosti, ktorí za istých podmienok dokážu aktívne žiť, úspešne sa vzdelávať, pracovať...

Práve naše ľutovanie posúva človeka nadol, do roly chudáka, odkázaného na pomoc druhých. Nie je to inak? Nie sme to skôr my *zdraví*, mnohokrát čakajúci na príležitosť, aby sme sa stali ozajstnými ľuďmi? Nie je stretnutie s ľuďmi s postihnutím pre nás príležitosťou, aby sme sa prejavili? Aby sme sa ako ľudia správali a pochopili zmysel života, jeho hodnoty a ich hierarchiu? Aby sme mali zmysluplné povolanie a zamestnanie?

Keby sme boli všetci rovnako zdraví, bohatí a nadaní, nemali by sme potom takú veľkú šancu stávať sa lepšími, dávajúcimi, duchovnými, dobrými ľuďmi? Kde by sme nachádzali zdroje svojho rastu, *studničky so živou vodou*? Práve slabí a odkázaní sú našou šancou obrusovať, tvarovať a harmonizovať seba samého. Preto sa nepozerať na človeka s postihnutím ako na chudáka, prijímame ho ako dar pre nás, ako rozmanitosť v našej spoločnosti, vďaka ktorej sa nám dostáva príležitostí na našej ceste stávania sa lepšími.

Milí kolegovia, väčšina ľudí s telesným postihnutím mala v živote *smolu* a toto postihnutie získali. Nebyť tejto *smoly*, boli by zdraví. Na druhej strane žiaden zdravý človek nemá garanciu, že sa nestane postihnutým. Staroba sa týka každého a veľmi často ju sprevádza aj telesné postihnutie. A preto Vám zo srdca odporúčam rešpektovať zlaté pravidlo: „*Správaj sa k iným tak, ako si želáš, aby sa iní správali k tebe.*“ Každý postoj, každú pomoc ponúknutú klientovi nechaj prejsť sebou: „*Ako by to bolo, keby som bol na Tvojom mieste?*“ Želal by som si vnútorne, aby mi bola v danej situácii prejavovaná ľútosť? Verte, je to najspoľahlivejšia cesta, ako sa nepomýliť profesionálne a zároveň správať sa ako človek.

Ďakujem Vám, že ste prijali moje pozvanie a podieľali sa na úvahe nad touto oblasťou života, vnútorným prežívaním svojich ľudských i profesionálnych postojov a názorov.

S úctou Vaša kolegyňa

Dagmar Kozáková
riaditeľka Detského klubu
zdravotne postihnutých detí a mládeže v Košiciach

VÁM, MILÍ NOVOKŇAZI,

adresujem niekoľko slov, na prahu vašej celkom novej životnej púte, ktorú začnete po modlitbe a vkladaní rúk otca arcibiskupa. Potom príde to napäté očakávanie vyhlásenia - ktoré bude moje prvé miesto? Prešli sme tým všetci a stále radi spomíname na tieto neopakovateľné chvíle. Rokmi sme si väčšmi uvedomovali, že na každé miesto sme išli v mene Božom a s Božím požehnaním a na každom mieste nás čakali Ježišovi ľudia. Áno, oni nepatrili mne, ani nám, ale Ježiš ich zveril na určitý čas do našich rúk. A čo je ešte ohromujúcejšie - Ježiš nám zveril tých, za ktorých zomrel na kríži. Kolíkú dôveru nám preukázal, už keď nás povolal, a ako *rozšafne* pokračuje v prejave dôvery voči nám. Táto skutočnosť nás skláňa k hlbokkej pokore.

Milí novokňazi, nesiete v sebe náboj novosti a zápalu osobnej pastorácie, ktorej vodítkom môžu byť vyššie vyrieknuté slová. Nie vždy vybadáte, že nad myšlienky vášho oduševnenia sa môže postaviť niečo iné, osobné, i keď podľa vášho zadefinovania to bude totálny prejav horlivosti za veci Božie. Zápal za Božie veci nie je nikdy zlý, ale nie všetko, čo sa takto označí, aj tým je. Zvlášť, keď sa dostaví *neporozumenie* princípála; a potom zápal za zverený Boží ľud môže privodiť vnútorné zneistenie nastúpenej cesty. Vtedy treba veľa síl, veľa opory v bratoch kňazoch, ale ešte viac dôvery v pomoc Toho, ktorý nás povolal a nás všetkých nazval svojimi priateľmi (porov. Jn 15, 15), aby sa nabrala pôvodná a potrebná istota i naďalej s radosťou prežívať svoje kňazstvo.

Práve v takýchto chvíľach porozumiete, ako je dobré, ak bratia *ťahajú* pospolu za jeden povraz, a hlavne jedným smerom. Ak však budete vidieť len nedostatky iných kňazov, ponúkame vám jedno praktické riešenie: Aspoň jeden rok si do zvláštneho zošita píšete postrehnuté negatíva na starších spolubratoch. Keď v tomto rozpoložení budete mať silu, poznačte si aj ich dobré vlastnosti. A keď si zachováte postoj, ktorý počas ročného písania nazývate úprimnosťou, po rokoch, najmä keď už budete mať aj vy kaplánov, vytiahnite tieto zošity a pred nimi z nich čítajte. Čo myslíte, ak aj vaši kapláni budú mať zošity zapísané opisom vašich vlastností, nebudú sa tie zápisky veľmi podobat? Kto už v tejto chvíli porozumie týmto slovám, znova sa skloní v pokore. Ale aj v odhodlaní niesť bremená tých druhých (Gal 6, 2), s ktorými ma Pán povolal vytvárať prezbytérium našej arcidiecézy. Že tak všetci nerobia? Ukáž svoju úprimnosť a odhodlanie a buduj, obnovuj, posilňuj i vytváraj nové vzťahy! Pomaly prídeš i na to, že aj teraz je väčšina kňazov, ktorí žijú kňazskú jednotu a ktorí kňazské spoločenstvo obohacujú.

Všetci novokňazi sú aj novým kvasom. A nová krv má naozaj priniesť občerstvujúcu silu. To v Božom duchu od vás očakávame. To čakajú aj tí, ku ktorým budete poslaní. Nepovedal som vám, a odvolávam sa na nášho Majstra (Mt 16, 24), že pôjdete cestou života bez krížov. Ale je na vás a vašej neustále posilňovanej kňazskej duchovnosti, či tieto kríže vnesú do vášho života zatrpknutú prehru alebo výkupné víťazstvo. Od počiatku pracujte na sebe s plnou zodpovednosťou pred Pánom, lebo zverený dar kňazstva máte v krehkých nádobách (2 Kor 4, 7), ale tento dar je požehnaním pre svet. Celý svet a každá ľudská bytosť je dielom Božím a Zlý by si to všetko veľmi rád privlastnil. Sviatostným kňazstvom sme zvlášť vtiahnutí do zápasu o Božie kráľovstvo a predovšetkým o nesmrteľné ľudské duše. Preto tak nech svieti svetlo kňazstva vás všetkých po celý život, aby ste boli povzbudením pre unavených a usmernením pre hľadajúcich i blúdiacich. Svoje kňazstvo prežívajte od prvej chvíle naplno, s neustále rastúcim zápalom pre veci Božie a v obetavej radosť.

Ďakujúc Pánovi žatvy za vaše povolanie, teším sa na spoluprácu s vami, modlím sa za vás a vám žehnám.

+Mons. Stanislav Stolarik
košický pomocný biskup

Drahí mladí politici.

Na úvod si položme otázku, či v spojení kresťana a politiky nie je nejaký rozpor. Kresťan, a ešte v politike? A prečo vlastne vstupovať do sveta *panských huncútstiev*?

Svätý Otec Ján Pavol II. (Veľký) hovoril, že aj v politike možno konať skutky viery, nádeje a lásky. Politikom dávame dôveru tým, že si ich sami volíme ako svojich zástupcov. O niektorých veciach rozhodujú za nás. Určujú výšku daní, regulujú školstvo, vytvárajú sociálny model, upravujú podmienky pre existenciu rodiny. Rozhodujú napr. aj o vyslaní našich vojakov do Iraku či Afganistanu, rozhodujú o schválení európskej ústavnej zmluvy, schvaľujú *Ústavu SR*, určujú, koľko financií pôjde do kultúry, atď. Majú mnoho delegovaných právomocí a môžu ovplyvniť život každého z nás. Pre kresťanov je dôležité, aby boli pri tom. Aj preto Boží služobník Ján Pavol II. vyzýval veriacich laikov, že sa nesmú zriekať účasti na politike.

Politika je náročné, ale aj kráľovské poslanie. Umožňuje konať skutky lásky a presadzovať veľké myšlienky. Kresťanský demokrat Robert Schuman (vďaka správne zvolenej politickej taktike) presadil schválenie založenia Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ a stal sa zakladateľom Európskej únie. Tým sa začal veľký projekt budovania spoločnej Európy. Jeho kolegovia ho pritom opisovali ako hanblivého a bojzlivého človeka, ktorý nikdy nevyhľadával okázalosť a nechcel *nariadovať*.

Po II. svetovej vojne bolo veľkou úlohou presadenie politickej idey vedúcej k mierovému spoluzitiu európskych národov, ktorá by nedovolila opäť historicky *vybočiť*, ako tomu bolo v Nemecku. Aj dnes stoja (kresťanskí) politici pred veľkými úlohami: (politicky) zastaviť kultúrny a morálny úpadok Európy, postaviť hrádzu podkopávaniu základov rodiny a inštitútu manželstva. Ved' rodina, ako „*dôverné spoločenstvo života a lásky*“, snád' ešte nikdy nebola v takom ohrození ako dnes.

A to je dostatočný dôvod vydať sa na cestu *panského huncútstva*, pustiť sa do politického dobrodružstva, nadchnúť sa konaním dobra, pracovať pre ľudí, pomáhať im a konať skutky viery, nádeje a lásky.

Rudolf Bauer
poslanec NR SR

SPRACOVAL PAVOL HRABOVECKÝ
ILUSTRAČNÉ FOTO: MI

VIERA NIE JE HOROSKOP

Zamýšľali ste sa niekedy, čomu všetkému v živote veríte? Naš život je totiž životom viery. Na svete nenájdeme absolútne neveriaceho človeka, pretože každý niečomu verí.

Niekoľko horoskopom, niekto predpovedi počasia, tí skôr narodení pranostikám či porekdlám a drvivá časť ľudí televíznej reklame. Všetky tieto prostriedky prinášajú do nášho života určitú skutočnosť a snažia sa dosiahnuť jedno, aby sme im naplno verili. Predpoveď počasia nám ponúka alternatívu, buď uveríme, že zajtra bude pršať, alebo stavíme na vlastný názor a dáždnik si aj napriek predpovedi nevezmeme. Horoskop mnohých natoľko ovplyvní, že skutočne uveria, že dnes je deň, keď vyhrajú, nájdu si prácu, alebo sa im stane nejaké nešťastie. Táto viera sa však jednoducho rozplynie pri pohľade do dvoch rôznych novín, ktoré hovoria niečo úplne odlišné. Takže, viera založená na horoskopoch? Ďakujem, nie. Je tu ešte reklama. Snaží sa nás presvedčiť, že teraz je ten správny čas, teraz treba kúpiť to či ono, lebo táto skvelá

ponuka platí len do vypredania zásob. Ak prídete neskoro, máte smolu. A pritom o pár dní - iná ponuka a tá istá pesnička: „Teraz alebo nikdy!“ Výborná zľava. Ponuka, ktorá sa nebude opakovať! Dá sa týmto sloganom veriť? Alebo majú za úlohu len strhnúť čo najväčší dav?

Viera je dar. Je to niečo viac ako len dúfať, že nezaprší, alebo mať nádej, že teraz už konečne vyhrám, či výhodne nakúpim. Možno stojíš na križovatke svojho života. Pozeráš do diaľky a nevidíš perspektívu. Pýtaš sa: „Oplatí sa veriť?“ Čo mám z toho? Ponúkam ti niekoľko pohľadov na vieru. Možno budú iné a trochu netradičné než tie, na aké sme zvyknutí. No v tom je tá novosť. Aj Kristovo zmŕtvychvstanie prinieslo novú vieru, že smrťou sa to nekončí. Tak len smelo vykroč....

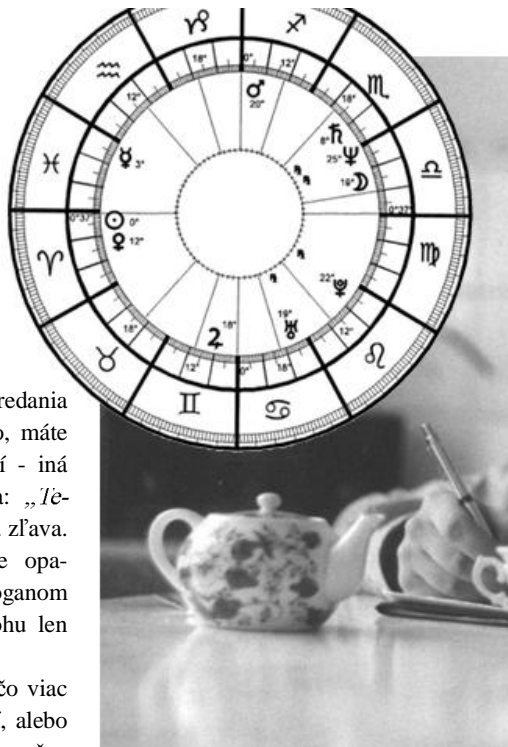
Viera ako svedectvo

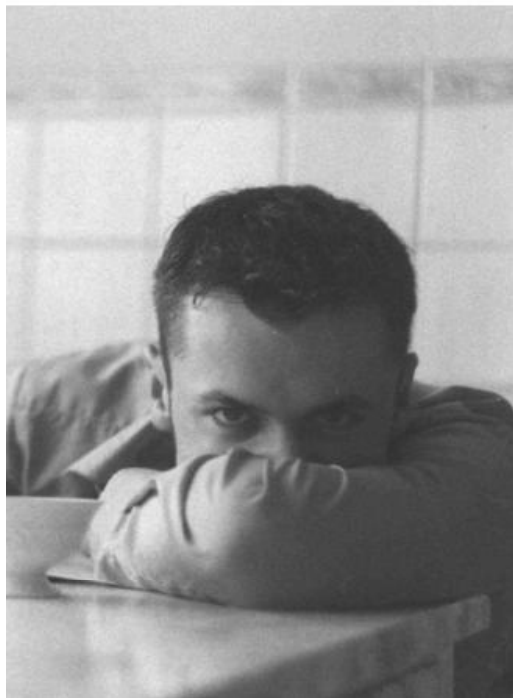
Žijeme vo svete, ktorý pochybuje, neverí, spochybňuje, hľadá a často sa i pýta. Tento svet je častokrát veľká križovatka a človek nevie ako ďalej. Ježiš nás vyzýva, aby sme boli svedkami pred celým svetom (pozri Mt 24,14). Nemôžeme sa spoliehať a ani opierať o to, že názor väčšiny je správny a pravdivý. Lebo ak sa národ rozhodne

zabíjať nenarodených, legalizovať homosexuálne svadby či spochybňovať právo na prirodzenú ochranu života, to ešte neznamená, že má pravdu. Kresťan ako svedok Ježiša Krista má jasne poukazovať na hodnoty života a tie, ktoré chráni Desatoro. Lebo toto je cesta, na ktorú nás pozýva Ježiš. Je až zarážajúce, koľko ľudí nemá problém priznať sa k svojim slabostiam v bulvárnej tlači či v rôznych reality-show a koľko málo ľudí sa nebojí povedať: „Áno, som kresťan“. Možno budeš mať strach z odmietnutia alebo výsmechu, ale ver, že tvoje svedectvo bude bohato odmenené. Viera je totiž stále *IN*.

Viera ako vzťah

Viera je zároveň aj pozvaním k vzťahu. Desaťročná Akima z Bagdagu raz dostala od svojej priateľky obraz, na ktorom bol

nápis: „Ja Pán som Ťa zavolať, zoberiem Ťa za ruku a budem Ťa ochraňovať.“ Ak ti kamaráti či okolie tvrdí, že Boh neexistuje, alebo že ak existuje, tak sa o ľudí nezaujíma, nie je to pravda. Už len samotný fakt, že sa Boží Syn stal človekom, je dôkazom, že Boh hľadá človeka aj napriek tomu, že človek sa obrátil proti nemu svojou neposlušnosťou a hriechom. Máš pocit samoty, neúspechu či prázdna? Skús pozvať Ježiša do svojho života. Uver, že On je tvojím Spasiteľom a Pánom. Možno si myslíš, že Ježiš nemôže ísť s tebou na rande alebo na skúšku. Že ho nezaujíma fyzika, či to, čo si oblečieš dnes večer, keď pôjdeš za svojou priateľkou. Omyl! Boha to zaujíma. A prečo? Lebo Boh je osoba, ktorá po tebe túži a pozýva Ťa do vzťahu. Ak chceš, môžeš ho do svojho života prijať napríklad aj touto

modlitbou: Drahý Bože, viem, že som hriešnik. Chcem žiť pre Teba a nie podľa svojich predstáv. Verím v Tvojho Syna Ježiša, ktorý zomrel, aby zobral trest za moje hriechy. Verím, že si ho vzkriesil z mŕtvych. Chcem, aby bol Pán Ježiš mojím osobným Spasiteľom a odpustil mi moje hriechy. Ďakujem Ti, že ma miluješ a zachrániš ma od trestu, ktorý si zaslužím.

Chcem prijať Tvoje pozvanie do vzťahu a úplne zveriť Tebe svoj život. Amen.

Viera ako odpoveď

Keď sme teda zistili, že viera v Boha je skutočnosť, ktorá nás stavia do vzťahu s Bohom, je dôležité odpovedať na toto volanie a pozvanie. Zistiť, že nás niekto miluje, že chce pre nás to najlepšie a že chce byť súčasťou nášho života, nás stavia pred výzvu odpovedať na toto volanie. No nie je to volanie, ktoré by k niečomu nútilo, alebo už vopred malo pripravenú odpoveď. Mladý človek sa mnohokrát búri, lebo je veľa vecí, ktoré *musí*. Nič nemusíš. Môžeš. Áno! Vidíš dobre! Môžeš. Môžeš sa slobodne rozhodnúť, hoci aj záporne. Boh akceptuje slobodu tvojho rozhodnutia. Náš Boh je Boh slobody. Dáva ponuku a je len na nás, ako odpovieme.

Ak sa rozhodneš prijať vieru ako odpoveď na toto volanie, neľutuješ. Osobne nepoznám nikoho, kto by ľutoval, že dal svoj život Kristovi. Tak prečo to neskúsiť? Môžeš len získať.

Ešte nám zostáva pozrieť sa na štvrtý rozmer viery.

Viera ako pozvanie

Tretí duchovný zákon hovorí: „Boh Ťa miluje a má pre tvoj život nádherný plán.“ Vo Svätom Písme čítame tieto slová: „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.“ (1 Kor 2,9) Boh jednako pozýva človeka k svätosti a má preňho pripravené miesto. Boh ponúka. Človek sa rozhoduje. Je to pozvanie zadarmo. Boh čaká... Prídeš?

Je mnoho ďalších dôvodov, pre ktoré sa oplatí veriť. Viera dáva človeku silu a zmysel života. Pri pohľade na kríž a utrpenie viem, že Boží Syn trpel oveľa viac ako my ľudia. Ak sa pozriem na hrob, môže ma povzbudiť fakt, že aj Boh vo svojom Synovi vie, čo to znamená ležať v hrobe. No Jeho hrob zostal prázdny. To isté prisľúbil aj nám. Odišiel k Otcovi, ale znova príde a vezme k sebe všetkých verných. Toto nie je lacná reklama. Uveríš...?

MARTIN HREBÍK

ILUSTRAČNÉ FOTO: INTERNET

TRAKTÁTİK O ŽIVOTE

Povedal mi, aby som napísal niečo o živote. „Je šéf, tak by som ho mal počúvať,“ pomyslel som si.

O pár sekúnd sa mi tá téma začala celkom páčiť, ba až ma nadchla. „Vieš čo, porozmýšľam,“ povedal som mu napokon. Veď toľko pokory, aby som okamžite priznal, že je to dobrý nápad a že sa mi páči, to sa vo mne ešte nezakorenilo.

Na moju následnú poznámku: „No dobre, ale o čom presne chceš, aby to bolo?“ už len pokrčil plecami a ja som sa tešil, že ma nebude limitovať. Lenže...

fakt, o čom mám písať, pýtal som sa už seba. Nebude to také ľahké. Ešte som toho toľko neprežil, aby som mohol písať a nie iba teoretizovať.

Alebo by som mohol zvoziť pod čiernu zem rodičov, matky, ktoré nedovolili, životu, ktorý v ich bruškách zaklopal na bránu sveta, aby mohol prah tých dverí aj prekročiť. Ale nebudem. K ničomu by to neviedlo.

„Ja som vzkriesenie a život,“ hovorí Ježiš. Takže, ak by som chcel písať o živote, mal by som písať o Ňom. Ale veď všetko, čo

o Ježišovi vieme, je už zapísané v Písme, v knihe, ktorá o živote hovorí všetko, čo je potrebné vedieť. No dobre, čo mám teda napísať? Hm?

Tak som sa vybral trochu na čerstvý vzduch, možno ma tam stretne nejaká čerstvá myšlienka. Šiel som na miesto, kam sa rád chodím prechádzať. Na miesto, kde chodím, keď

Mohol by som písať o kráse prebúdajúcej sa jari, keď všetko studené ohrievajú úsmevy prvých odvážlivcov, posedávajúcich na lavičkách, tešiac sa z ešte predsa len trochu kostrbatého slnečného písmenkovania prvých jarných slov zaľúbených dvojíc. Alebo o láske matky objímajúcej svoje novonarodené dieťa. Mohol by som písať o tých, pre ktorých telesný pôžitok je všetkým, čo má zmysel. Kritizoval by som ich, no... možno by som kdesi v sebe stretal myšlienky ticho im záviadiace tento spôsob života.

potrebujem poukladať pís-
menká, čo sa mi nahromadili a
nedávajú príliš zmysel. Tu sa ich
snažím poukladať do slov a viet
s pochopiteľným významom.
Kráčal som teda stromovou
alejou. Nervóznou hádku burá-
cajúcich motorov rýchlych áut
pomaly striedal tlmený štebot
drobných vtáčikov a pokojný
rozhovor prevažujúcich sa vln
tečúcej rieky. A na moste cez
rieku sa o živote zhovárali dva
páry zaľúbených očí. Chvíľu
hľadeli striedavo na seba i na
krajinu v horizonte prichádzajú-
júcej rieky. Potom však prešli
na opačnú stranu a zhovárajúc
sa už iba myšlienkami, hľadeli
na budúcnosť tečúcu po prúde
riecky, s ktorou sa chystali pre-
plieť svoje životy tak, ako mali
teraz prepletené prsty držiacich
sa rúk.

Tu som sa prichytil, že sa us-
mievam. Na počiatku, keď Boh
stvoril nebo a zem, sa len duch
vznášal nad vodami, hovoria
prvé vety Biblie. Nad vodami
tejto rieky sa teraz vznáša láska
týchto dvoch sídc. A to je začia-
tok. Začiatok života.

Keď po chvíli odišli, akosi
ma to zavialo na miesto, kde
stáli oni predtým. Ešte sálalo
teplom ich lásky. Chcel som sa
na chvíľu zahľadiť na svet tak
trochu ich pohľadom, pozerajúc
naoko tak ako oni. No nič zvlás-
tne som si nevšimol. Keď som sa
zahľadel pod seba na hladinu
riecky, zbadal som tam svoj ob-
raz. Pripomenulo mi to slová z
Hodvábu od Alessandra Baricca:
„...na hladine som zbadal krehký
úkaz: vlastný život.“

Voda potichu postupovala
ďalej, no môj obraz zostával

nehybne na jednom mieste,
ako mŕtvy. Potreboval čosi, aby
sa vzniesol nad hladinu a plával
vpred po prúde času, po prúde
života.

Čo je to čosi? Je to niečo,
čo by dieťaťu otvorilo dvere do
priestoru Život. Niečo, čo by
chorému dalo silu držať dvere
života otvorené. Niečo, čo by
človeku pomohlo vstať z prachu
zmyselnosti a hedonizmu. Čosi
viedlo Ježiša Krista na kríž, aby
položil svoj život, aby dvere do
Života fungovali na fotobunku.
Tým čosi je láska, na ktorú jedi-
nú je citlivý senzor dverí.

Láska je to, čo potrebujeme,
aby sme mohli mať ž(Ž)ivot.

LUBO MIŠKOVIC

ILUSTRÁČNÉ FOTO: INTERNET

NEDEĽNÉ RÁNO

Z postele som sa skotúľal niekoľko desiatok sekúnd pred šiestou. Než som otvoril zlepené viečka, uvedomil som si, že keď sa o šesť hodín vrátim z práce, posteľ ako verná milienka ma bude čakať v tom istom rozkvetu, v akom ju nechávam. Periny som nechal v kľčovitej póze a pomalšie ako slimák som sa odplazil do kúpeľne. Nabral som odvalu a otvoril oči. Zaboľelo ma to viac ako včerašný rozhovor s vdovou a matkou šiestich detí, ktorá stratila zamestnanie. Nebudem na to myslieť, možno neskôr.

Zuby som si umyl zo zvyku a vlasy prečesal jedným naučeným pohybom pravej ruky. Mne to stačilo a čo povedia ostatní - nepýtal som sa ich, takže mi to bolo jedno. Zapol som rýchlovarnú kanvicu a dve lyžičky Nescafé classic som si zalial vriacou vodou. Čo na tom, že na obale upozorňujú na deväťdesiatstupňovú vodu pre bohatú penu, ja som chcel kávu, nie spenený slepačí vývar.

Pozrel som na hodiny nad televízorom, obe ručičky sa túlili k sebe niekoľko milimetrov za veľkou číslicou šesť. Tak im dobre, pomyslel som si, usadil som sa do kresla a otvoril breviár. Pane, otvor moje pery, zašepotal som a skôr než by ma predbehlo páľivé slnko, som sa pritúlil k Bohu. Ako dobre.

Ani nie o dvadsať minút som obrovským krížom pravou rukou cez hlavu, hrudník, jedno i druhé plece zakončil svoje ranné švitoreníe. Položil som knihu všetkých dobrých správ, ako som predstavil Bibliu počas včerašnej homílie, na špinavý obrus s gýčovými vianočnými motívami (čo na tom, že je február?) a pretrel som si oči plné suchých slz. Za jednu noc sa ich nazbiera, uvedomil som si. Akoby som preplakal celú noc. Vrátil som sa do kúpeľne a ukazovák pravej ruky som

ich opatrne vyczítal do jedného. (Neviem, kto a prečo vymyslel to trápne slovo, prečo tak ľudia vravia, vraj máš kapra v oku – alebo kapra nikdy nevideli, alebo sme dosiahli absolútny stupeň poznania slovnej zásoby...)

V spálni mi blikotala malá lampa. Zastal som uprostred miestnosti čelom k obrovskej skrini,

kde som naznášal všetko, čím som chcel zakryť svoju nahotu. Díval som sa do dverí - hlúpe dvere, ktorý génus vymyslel dvere na šatník s ozrutánskym zrkadlom. To aby som si skôr, než sa rozhodnem pre obťahnuté tričko, poriadne prezrel svoju napučenu postavu a tak zmenil názor a presedlal k voľnej košeli?! Génus, ako hovorím! Otvoril som vráta a vytiahol tesilové nohavice (nepriedušné, veď som nejaký askéta...) a čiernu klerickú košeľu s kolárom, ktorú som nikdy nežehlil, asi som si chcel ponechať čosi zo svojej vandrovskej mladosti. Diakon ako zo škatulky sa na mňa usmieval z dverí na šatníku.

V kancelárii blikotal počítač, pracoval celú noc ako vždy, keď som naň večer zabudol. Čím

som starší, času na starého priateľa mám menej a pravdupovediac, už ma jeho prítomnosť nenadchýna tak, ako niekedy (opustil som všetky bojové polia, svetoznáme autodrómy, kedy-tedy si ešte zaspomínam na heroické hokejové zápasy, ale nič viac... Aj tak je to jedno). V pravom rohu domodra vysvietenej obrazovky sa na seba tlačili štyri číslce: 0712. Ak som to ešte nespomenul, prvá omša začínala presne o osemnásť minút a ja som dobiehal, čo som včera zameškal. Otvoril som wordácky súbor a hľadal hlavnú myšlienku homílie, na ktorú som sa včera, niekoľko riadkov pred záverečným amen, vykašľal. Stihnem to ráno, povzbudzoval som sa večer. Mal som to večer dokončiť, rozospato som si pretrel ráno čelo.

Aké úžasné mystérium prechodu z noci do dňa. A ja som si myslel, že človek sa mení roky, nie jednu noc. Asi som zázrak, ktohovie?

Zaujímalo by ma, či to riadi nejaký program alebo človek, že sa tie číslce menia každú minútu (0725). Prudko som odsunul kreslo, ktoré sa navonok tvárilo hrdo kožene, aj keď bolo... to je jedno. Prikryl som sa kabátom, zvesil sa na šál, otvoril dvere a privolal výťah. Pravda, fara na ôsmom poschodí obyčajného činžiaka, neverím, že vás to prekvapilo. Zasunul som kľúče a pribuchol prudko dvere (museli to cítiť až na jednotke), aby susedia vedeli, že môj pracovný deň sa začal. Mimočodom, viete koľkých mám susedov? Ja som to prednedávnom počítal: 47. Ale to je jedno, uvedomil som si, keď mi napadlo, že ma moja verná milienka bude v spálni čakať, kým sa nevrátim...

VLADIMÍR ŠTEFANIČ
ILUSTRÁČNÉ FOTO: INTERNET

ANJEL CIRKEVNEJ DISCIPLÍNY

*Meno: Karol Boromejský
Dátum narodenia a narodenia pre nebo:
2. októbra 1538 - 3. novembra 1584
Rodičia: Gibert II. a Margita de Medicy
Význam: svätec,
patrón kňazského seminára v Košiciach*

ozaj niekym špeciálnym, veď náš seminár nesie jeho meno. Vráťme sa preto k jeho posolstvu pre nás všetkých.

Kňaz od narodenia

Karol sa narodil do veľaváženej a zámožnej rodiny. Jeho otec aj matka vynikali zbožnosťou a láskou k chudobným. Nikto, kto zaklopal na ich bránu, neodíšiel naprázdno. No nielen rodičia, ale aj ostatní príbuzní mali na neho pozitívny vplyv. Medzi nimi bol jeden biskup, viacero rehoľných sestier, no asi najviac naňho vplýval jeho strýko - kardinál a neskorší pápež Pius IV.

V dobe, kedy Karol žil, bolo zvykom, že rodičia určili životnú dráhu dieťaťa. Karolov otec sa rozhodol, že jeho syn bude kňazom, preto bola celá výchova už od mladého veku vedená v tomto duchu. Ako sedemročný dostal tonsúru a duchovné rúcho, čím malo byť každému jasné, k čomu je predurčený. Už ako kňaz sa ukázal byť schopným vodcom a reformátorom ľudu i kléru. V kláštoroch zaviedol disciplínu a návrat ku kláštornému duchu, ktorý v tých časoch začal upadať. Aj preto dostal prezývku anjel cirkevnej disciplíny.

Mladý kardinál - hviezda Tridentského snemu

Keď bol Karolov strýko zvolený za pápeža, dal si zavolať svojho synovca, aby mu pomáhal pri jeho ťažkej službe. Po príchode do Ríma ho menoval na kardinála, hoci ešte nebol ani kňazom. Ak by sme v tom videli rodinkárstvo, veru by sme sa mýlili. Karol bol už vtedy doktorom obojakého práva, bol veľmi pracovitý a schopný zastávať hocijaký úrad, ktorý by mu zverili. Skutočne, Karol vďaka svojim diplomatickým schopnostiam urovnal mnohé spory, ktoré boli medzi Vatikánom a panovníkmi niektorých krajín.

Jedným z najväčších prínosov Pia IV. bolo zvolanie Tridentského koncilu, ktorý mal vyriešiť otázky trápiace vtedajšiu Cirkev. Zvolanie

koncilu sa stretlo s mnohými ťažkosťami a práve tu sa ukázal Karol ako diplomat a vodca. Stála korešpondencia, ktorá bola medzi Vatikánom a Tridentom svedčila o jeho veľkom záujme o úspešný koniec koncilu. Po jeho ukončení dal návrh na zriadenie zvláštnej komisie, ktorá mala pomáhať pri výklade jednotlivých zákonov a dohliadať na ich realizáciu. Svojimi kázňami a reformami, ktoré začal od seba, sa snažil uviesť závery koncilu do praxe.

Arcibiskup v Miláne - reformátor

Pápež menoval Karola za arcibiskupa do rodného Milána. Tam ho prijali s obrovskou radosťou a poctami, akoby vítali kráľa. Pod príkladným a horlivým vedením svojho arcibiskupa sa v meste znova začal šíriť a obnovovať stratený duch kresťanstva. Pozval nové rehoľné spoločenstvá, hlavne jezuitov a kapucínov. Ako prvý vykonal vizitácie po všetkých častiach svojej diecézy. Aní tie najmenšie farnosti nenechal bez povšimnutia. Vystúpil aj do najvyšších horských oblastí. Ešte aj dnes tam kolujú legendy, po ktorých chodníkoch chodil, z ktorej studne pil vodu a podobne.

Karol dal podnet k zakladaniu kňazských seminárov, nemocníc, škôl pre laikov. Veľmi mu záležalo na vzdelaní. Snažil sa, aby všetci vedeli aspoň čítať, písať a počítať. Mal aj veľké charitatívne cítenie, založil dom pre žobrákov, sirotince. Utvoril spoločnosť pre trestaných, pre vdovy, rôzne útulky a mnohé iné.

V jednom kláštore, ktorý bol veľmi bohatý, chcel odobrať prísun peňazí a darovať ich chudobným. Proti tomuto rozhodnutiu sa rázne postavili traja preláti a chceli dokonca na neho spáchať atentát. Najali si rovnako skazeného kňaza, ako boli oni a ten vystihol príležitosť, keď sa modlil v kaplnke a odzadu na neho vystrelil. Gulka prešla jeho odevom no zastavila sa pred pokožkou, ktorú dokonca ani nepopálila. Všetci prítomní pochopili, že sa stal zázrak.

Každodenný chlieb

Životaspráva nášho svätca nebola príliš bohatá. Mnohé pôsty a umŕtvovania zanechali na jeho tele viditeľné stopy. Pracoval dlho do noci, alebo sa modlil, spával len niekoľko hodín a aj to na tvrdej posteli. Najviac sa postil, keď Miláno bolo napadnuté morovou epidémiou.

Vtedy sa o svoje ovečky vzorne staral. Aby tí, čo boli nakazení, alebo sa báli vychádzať zo svojich domov, nezostali bez svätej omše, dal po celom meste postaviť oltáre a ľudia sa mohli pozeráť z okna a aspoň tak byť na nej účastní. Keď už mor dlho vyčíňal, zvolal procesiu, na ktorej čele išiel on sám s krížom v ruke a drsným lanom na krku. Za ním išli všetci chudobní aj veriaci s určitým odstupom od seba. Išli za svojim pastierom, ktorý ich viedol. Dnes by sme povedali, že to bola hlúposť, že sa mor mohol šíriť ešte viac, no vtedajšie lekárske príručky ako účinný liek proti moru odporúčali verejné bohoslužby. Mor skutočne onedlho skončil, ale nastúpil nový ničiteľ - hlad. Privaly chudobných z vidieka zaplňali mesto. No ani tu Karol nezaostal. Predal dokonca aj svoje oblečenie, aby ľudia mali čo jesť. Keď nešťastie pominulo, Karol požíval v meste veľkú úctu.

Zrodenie pre nebo

Smrť sv. Karola bola šokom pre obyvateľov Milána. Zomrel vo veku 46 rokov. Hoci bol jeho duch silný, telo bolo od mnohých pôstov a odriekaní natoľko oslabené, že nevládalo nieť krok s duchom veľkého muža. Napriek krátkemu veku urobil veľa dobrého, až sa to zdá neuveriteľné. Jeho smrťou dostalo nebo novú hviezdu, ktorá svieti pre všetkých veľkým jasom.

Modlitba sv. Karola:

Večný Otče, ty si veľkodušne zjavil človeku mystériá Božieho života skrze svojho Syna Ježiša Krista v Duchu Svätom. Osvieť moju myseľ, aby som spoznával tieto tajomstvá, ktoré uchováva a ohlasuje tvoja Cirkev. Roznieť moje srdce, aby som ich miloval a moju vôľu, aby som aj žil v zhode s nimi. Obdar ma schopnosťou nezištne hlásať túto vieru bez pýchy a vystatovania sa. Nech ako tvoj nástroj pomáham iným poznávať obdivuhodné veci, ktoré si vykonal pre svoje stvorenia. Daj, aby som zostal verným úlohe, ktorú si mi zveril.
Amen.

LADISLAV JEREMIAŠ

ILUSTRÁČNÉ FOTO: INTERNET

PIATOK

- DEŇ, KEĎ ZOMREL

NÁŠ PÁN

Každú nedeľu oslavujeme Pánovo vzkriesenie, ale tomu vždy predchádza piatok, keď si pripomínáme Kristovo utrpenie a jeho obetovanie sa za nás. Mali by sme v tento deň viac myslieť na jeho lásku k nám a pripodobňovať tomu aj svoj život.

Kresťan je povolaný k dokonalosti, ktorá je spojená s odvrátením sa od hriechu, rastom v láske a odpútaním sa od prílišného lipnutia na pozemských veciach. Učíme sa tomu celý život, nejde to zo dňa na deň.

Deň zriekania

Piatok je dňom, keď sa môžeme intenzívnejšie cvičiť v tejto dokonalosti a tak spájať svoje námahy s Kristovou obetou. Získavame tým nadvládu nad sebou, ovládame svoje pudy, zlovyky a sme viac slobodní. Má to však vychádzať zo srdca a z lásky k Bohu s túžbou viac sa mu podobať. Nie iba navonok. Veď aj Sväté Písmo hovorí: „Roztrhnite si srdcia, a nie rúcho.“ V *Katechizme Katolíckej cirkvi* sa uvádzajú tri formy: pôst, modlitba a almužna, ktoré vyjadrujú obrátenie vo vzťahu k sebe samému, vo vzťahu k Bohu a vo vzťahu k iným. Pôst nie je zameraný proti prirodzenosti, aj keď sa môže zdať nepríjemným, ale nám pomáha pri rozvoji ľudskej dôstojnosti.

Cirkev ponúka viacero spôsobov ako robiť pokánie. U nás medzi najčastejšie formy patrí zrieknutie sa mäsa, ale pre niekoho môže byť pôstom aj odmietnutie cigarety, alkoholického nápoja alebo nejakej zábavy, či počítačovej hry, pričom sa upevňuje naša vôľa. Vo vzťahu k Bohu môžeme prehľbiť svoju lásku vykonaním skutku zbožnosti, ako je účasť na sv. omši, čítanie zo Svätého Písma, vykonanie pobožnosti, alebo urobiť skutok lásky k blížnemu - návštevou chorého, pomocou chudobným, atď.

Deň Ježišovho srdca

Zvláštne miesto medzi piatkami má každý prvý piatok v mesiaci, keď sa v našich farnostiach konajú pobožnosti k Božskému Srdcu Ježišovmu. Mnohí pristupujeme k sviatosti zmierenia, ku svätému prijímaniu a kňazi navštevujú chorých.

Táto úcta zodpovedá charakteru kresťanskej viery ako náboženstvu lásky a jej základy sú už v prvotnej Cirkvi. Pochádza zo živej viery a zbožnosti veriacich voči Vykupiteľovej osobe a jeho ranám, ktoré hovoria o jeho veľkej láske. V 17. stor. prispeli k šíreniu úcty k Božskému Srdcu sv. Ján Eudes a sv. Margita Mária Alacoque, ktorej sa Ježiš viackrát zjavil.

Neznámy autor, na základe spisov sv. Margity, zostavil *Dvanásť prísľúbení Ježišovho srdca* pre tých, ktorí si ho ctia. Patrí k nim: ochrana v živote a osobitne v hodine smrti; žriedlo a nekonečné more milosrdenstva v Božskom Srdci pre hriešnikov; horlivým dušiam pokrok v dokonalosti; požehnanie domom, v ktorých uctievať obraz Božského Srdca; tým, čo rozširujú pobožnosť Božského Srdca istotu, že budú zapísaní v samotnom Srdci Ježišovom. Osobitné postavenie má medzi nimi dvanásty bod, ktorý hovorí o milosti pokánia pri zomieraní pre tých, ktorí pristupovali nepretržite počas deviatich prvých piatkov k sv. prijímaniu.

Sv. Ján Eudes založil a zostavil pravidlá pre *Bratstvo Božského Srdca Ježišovho*, ktorého cieľom je cítiť si Božské Srdce v Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej a tak ho odprosovať za nevďačnosť, ľahostajnosť, neveru, opovrhovanie a svätokrádeže, ktorými ho ľudia urážajú, ako aj nasledovanie čnosti Božského Srdca a prosba za obrátenie hriešnikov.

Piatok nám vo svetle Pánovho umučenia dáva veľa podnetov pre zamyslenie sa nad sebou a pobáda nás viac k čnostnému životu. Skúsme svojou obetou odpovedať na jeho obetu a majme tiež vo veľkej úcte jeho Božské Srdce, veď sú nám sľúbené toľké milosti.

PAVOL FEDORKO

ILUSTRAČNÉ FOTO: INTERNET

VÄZEŇ SPOVEDNICE

Ars, malá dedinka, vzdialená asi 25 kilometrov od Lyonu na juhu Francúzska. Život v nej je úplne obyčajný. Ľudia si tam žijú svoj život s bežnými starosťami a radosťami, a pritom je predsa niečím výnimočná. Žil tam svätý kňaz, patrón všetkých kňazov – Ján Mária Vianey.

Pastoračný ročník trávim od 5. septembra 2006 vo Francúzsku. Mojou veľkou túžbou vždy bolo navštíviť práve Ars, ktorý je odo mňa vzdialený, čo by kameňom dohodil (aj keď na viac pokusov). Nezostávalo mi nič iné, len dúfať a prstami preberať ruženec. Pomohlo. Asi o tri týždne mi farár oznámil, že sa chystá odísť na stretnutie kňazov komunity Ema-

nuel v Arse a spýtal sa, či by som šiel s ním. Bol to šok, ktorý mi síce neprivodil infarkt, no tá rýchlosť modlitby ma prekvapila.

Počas cesty som bol napätý a hlavou sa mi prehánali rôzne výjavy zo života arského farára Jána Máriu Vianeya. „Idem do Arsu“ - opakoval som si. Cestou som sa snažil spomenúť si na všetko, čo som čítal a počul o svätcovi.

Ars! Oznamovala značka jednoducho a výstižne. Nestihol som sa odlepiť od premýšľania a bolo to tu – „Som na posvätnom mieste“. Zbystril som pozornosť a očami som sledoval meniace sa domy pri ceste. „Kde to môže byť?“ v duchu som sa pýtal a skúmavo hľadel cez okno. Nevedel som, čo presne hľadám, no bolo mi to v tom okamihu jedno. Všetko bolo zaujímavé a takejto atmosfére dopomáhala vedomie, že tu žil svätec, človek modlitby, neúnavne zápasiaci o nesmrteľnú dušu. Človek, ktorý sa stával podobným Bohu v láske.

Minuli sme miernu zákrutu a naľavo pred nami vyrástla bazilika. „Tak sme tu. Teba som hľadal,“ pomyslel som si a mal som chuť hneď vystúpiť a utekať jej v ústrety. Chcel som pojať čo najviac z tej veľkej stavby, nechať ju, aby na chvíľu vstúpila do môjho života a vyrozprávala dávnu históriu jednoduchého muža, ktorý nevynikal v oblasti vedy či techniky, ale v pokore a vytrvalosti. Čím viac sme sa približovali, tým viac vo mne rástlo napätie a jediné, čo mi v tej chvíli preletelo hlavou, bola myšlienka, že už som tu. „Teda tu žil ten svätý Janko,“ v duchu som sa usmial a zahĺbil do modlitby.

Autom sme prešli popri kostole, zabočili doprava a zastavili pri neďalekom dome Providence. „Dom, ktorý založil arský farár pre chudobné dievčatá,“ spomenul som si. Dost' sa zmenilo od tých čias, je tu veľký komplex viacerých budov a tiež malý kostolík. Tak sme sa ubytovali.

Vyukol som z okna mojej izby a v diaľke na malom briežku som zbadal arský seminár. To je úžasné! V tejto malej dedinke je seminár a nie hojijaký, ale dokonca medzinárodný! Sú tam chlapci z rôznych kútov sveta, rôznych národností a kultúr. To sa určite vtedajšiemu farárovi ani nenasnívalo, aký rozruch spôsobí po dvoch storočiach. Chcel vtedy zmeniť svoju zanedbanú dedinu Ars a s Božou milosťou sa mu podarilo ovplyvniť aj život Cirkvi 21. storočia.

Po večerách a dobrej francúzskej večeri som si to rýchlo namieril rovno do baziliky. Nesmelo som vošiel a zvedavo skúmal všetko, na čom spočinul môj pohľad. Prešiel som starou časťou kostola a napravo, na oltári, som to zbadal. To, čo som túžil vidieť už ako chlapec, keď som čítal životopis arského farára. Veľký presklený relikviár a v ňom toho, čo rád chodil s Bohom. Neporušené telo arského farára. Pomaly som pristúpil a pokľakol k modlitbe. Splnila sa dávna túžba môjho srdca, som pri tom, ktorého som v detstve tak obdivoval. V duchu som sa modlil, s očami upretými na relikviár, ani neviem, čo všetko som mu v tej chvíli predkladal. Bol som naplnený vnútornou radosťou, až som chvíľami nemohol uveriť, že je to skutočnosť.

Večer som o všetkom ešte raz premýšľal a tešil sa na ďalší deň, keď mala byť svätá omša v bazilike. Na nej som napokon ako seminarista asistoval kňazovi pri oltári, bezprostredne pri

svätcovi. Po omši som sa opäť túlal po bazilike, kde som navštívil aj oltár svätej Filomény, ktorú si arský farár zvlášť uctieval a na ktorej príhovor sa v Arse udiali mnohé zázraky. Dodnes tam visia drevené barly či palice ako nemá svedkovia tej doby. Prezrel som si aj jeho spovednicu, ktorá je hneď pri vchode na ľavej strane. Pomyslel som si – *väzeň spovednice* - ako som to kedysi čítal. Koľko duší tu našlo útechu a povzbudenie vďaka jednému ochotnému srdcu. Dobrovoľne sa nechal *uväzniť*, len aby pomohol čo i jednej duši. Denne tu stáli zástupy aj niekoľko hodín, ba dní, len aby sa vyspovedali u arského kňaza.

Poobede sme si prezreli faru, kde sú vystavené svätcové osobné veci (dokonca aj jeho posteľ, nahľadaná zubom času, skromne vystlaná sušinou) - posledné pohľady do jeho izby a pomaly sme sa pobrali na spiatočnú cestu. No prišlo ešte jedno prekvapenie. Autom sme zamierili za dedinu Ars, kde na kopci stála socha Jána s malým pastierikom, ktorý mladému farárovi ukázal cestu do Arsu, za čo mu on prisľúbil ukázať cestu do neba...

Ars, veľký znak lásky, ktorá presahuje chápanie. Svätec, ktorý ostal jednoduchým svedectvom lásky Boha aj po smrti.

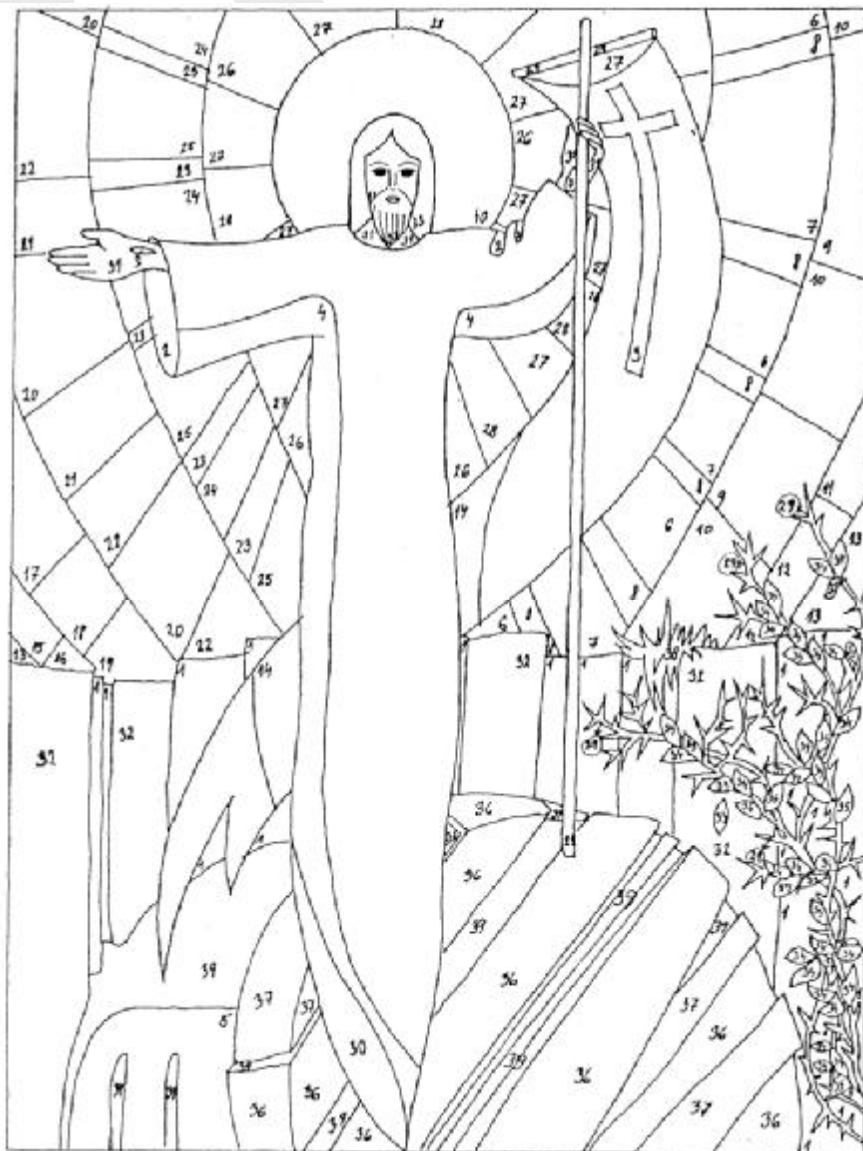
Svätý patrón kňazov a spovedníkov, oroduj za nás!

MAREK PANČIŠIN
FOTO: AUTOR

K R L O

V Boromeu nechceme zabudnřt ani na vās, deti. Aj preto sa k vām po prvřkrāt prihovārame prostrednictvom tejto dvojstrany, ktorř sme nazvali Karolko, po nařom patrřnovi.

Navřoon boi m r ā
 pirvl eřuřou aorz u
 j ā ei,kořvtlzmtyh a
 řuřo o uekřřdřnuoi so ee

dbřsuo
 aa ouoř
 t,zmřvř
 plřas
 jdolv m
 řsa i ře e
 řyistř rv
 tkaoa n
 o eioh
 z řvcvt-
 nad ae
 bvt pna
 td akřř
 dřjd n
 dbřsuo .
 Ak dřPnJ -
 řřsvřid
 nb,bd ā
 orz kpke
 frbř i -
 lrv ,aea
 PnJ řřbd
 mřzth
 vřřřds .
 Vi nt i e
 netr oř -
 k ařrv
 nk řřiu
 Veymřt
 penm
 dbo kt
 ky a oa
 vek ořk
 srvař
 řřo .

Malý Karolko mal veľmi ťažkú otázku, s ktorou si nevedel dať rady: „Bolo vôbec potrebné, aby Ježiško zomrel?“ Je to ťažká otázka, a preto s ňou išiel za svojim ockom. Ocko sa ho na jeho počudovanie opýtal, či chce ísť do neba.

– „Taká otázka..., no samozrejme,“ odpovedal Karolko.

– „No a Ježiško práve preto zomrel, aby nám ukázal cestu do neba a aby nám otvoril nebeskú bránu.“

– „Ved' hej, ale to nemohol ukázať prstom - tu je nebo - no, a podte?“

– „Vieš, Ježiško tým, že prišiel na tento svet, doniesol nám svetlo. Dovtedy ľudia chodili akoby v tme, no a v tme nie je vidno, či niekto ukazuje cestu. Keď však on prišiel, zasvietil ako slniečko v lete. Máš rád slnko?“

– „Ó, áno. Je také pekné, hreje a môžem voľne behať po vonku.“

– „No, a čo noc?“

– „Tak tú nemám rád, lebo v noci je všade tma a je chladno. Nikde nemôžem ísť, a aj keby som mohol, tak nejdem, lebo ja sa trochu v tme bojím.“

– „A čoho sa bojíš v tej tme?“

– „Keď ja všade vidím strašidlá, ktoré na mňa škaredo pozerajú.“

– „A čo keby si mal nejakú baterku, ešte by si sa bál?“

– „Tak to už nie, lebo zasvietením miznú aj všetky

strašidlá, oni sa totiž boja svetla.“

– „Tak vidíš, že si na to prišiel. Zlí duchovia sa boja svetla. No, a Pán Ježiš je takýmto svetlom, ktoré odháňa všetky zlé strašidlá a ešte nás aj vedie do neba po ceste, ktorou on sám išiel pred nami. Lenže nemáme všetko nechať len na Ježiška. Aj my máme svietiť ako svetlá vo svete, aby sme nezablúdili a aby sme aj iných priviedli k Bohu do neba.“

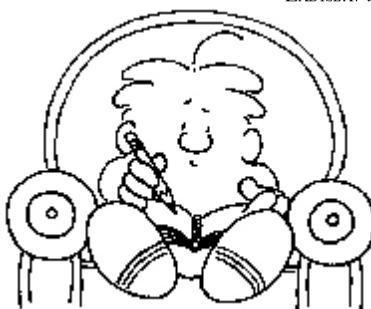
– „Ale ako to mám robiť?“

– „No predsa tými dobrými skutkami, ktoré sú veľmi dôležité.“

– „Tak vieš čo, ja už odteraz chcem robiť len dobré skutky, aby som čím viac svietil tak ako Pán Ježiš.“

A čo vy deti, chcete tiež svietiť ako náš Karolko?

LADISLAV JEREMIAŠ

NEVYSLOVENÁ

Tá, o ktorej sa nehovorilo, tá, o ktorej sa mlčalo, hoci o nej každý vedel pravdu, za ktorú sa hanbila aj ona sama.

Tá, ktorá svojou krásou dokázala ohúriť aj niekoho tak veľkého, ako bol Dávid. Tá, ktorú si brali na pery nielen zlomyseľné jazyky z kráľovského dvora, ale aj ľudia, ktorí ju dôverne poznali, dokonca aj jej matka...

Takto by sme mohli pokračovať v preklade nadčasového príbehu o žene, ktorá zmenila nielen dejiny izraelského kráľa Dávida, ale aj dejiny celého vtedajšieho pokojného Izraela, o Betsabe, hrdinke v poradí druhého z piatich biblických románov americkej spisovateľky Francine Riversovej, dnes žijúcej v severnej Kalifornii.

Autorka, ktorá bola za Betsabe ocenená *Združením katolíckych vydavateľstiev Slovenska* cenou *Knihy roka 2006* v kategórii *Prekladová tvorba*, ako sama hovorí, pracovala s faktami, ktoré našla v Biblii a pridala len to najnutnejšie, čo čitateľovi pomôže pochopiť dej. Ide totiž o biblickú fikciu. Ženy Orientu to nemali v Izraeli ľahké a tomu sa nevyhla ani hlavná

postava, z pohľadu ktorej je vyrozprávaný celý dej. Časté myšlienkové pochody Betsabe sú v knihe vyznačené kurzívou, čo zaisťuje lepšie vnímanie príbehu.

Betsabe, ktorá odmalička obdivovala pastiera Dávida pre jeho jednoduchosť pred Bohom aj pred ľuďmi, isto nemohla tušiť, ako raz za svoju lásku k nemu draho zaplatí. Hoci o okolnostiach a výbere ženicha vo vtedajších dobách rozhodovali rodičia, Betsabe svojmu srdcu rozkázať nedokázala. Vydali ju za jedného z najlepších veliteľov budúceho Dávidovho vojska – Hetejca Uriáša, ktorého si vysoko vážila, ale ľúbiť ho nedokázala. Jej srdce už patrilo Dávidovi. „*Ach, Dávid, Dávid, ja som zúfalá žena. Milujem Ťa! Vždy Ťa budem milovať ako vtedy, keď som bola malé dievčatko.*“ Napriek matke, ktorá jej často opakovala, že je lepšie milovať Boha ako muža, jej láska silnela. Pod rúškom a presilou lásky spáchala hriech cudzoložstva potom, čo si ju kráľ Dávid dal priviesť do svojich komnát. Za takýto hriech sa v Izraeli platilo smrťou. Betsabe je z tohto pohľadu ženou, ktorá dostala nekonečnú milosť od Boha, ktorý ju počas celého života ochraňoval pred pomstychtivými ľuďmi. To však ešte netušila, aké ďalekosiahle následky bude mať jej hriech. O život prišlo mnoho ľudí, medzi nimi aj jej manžel

Uriáš a prvorođený syn počatý v hriechu. Aj napriek tomu si Betsabe zachovala *chladnú hlavu* a neprestajne sa modlila k Pánovi za svojich ďalších troch synov, medzi ktorými bol aj nastávajúci kráľ Šalamún. Kým sa dostal na trón, Betsabe musela zniesť ešte mnoho urážok, posmeškov, pľuvancov i odvrhnutia kráľovského okolia, v ktorom žila.

vhľbiť sa do starých biblických príbehov a znovuobjaviť odkaz Boha človeku.

LUKÁŠ LIBÁK

Francine Riversová: Betsabe.
Preložila Nina Mrázová.
Dobrá kniha 2005.

Naučila sa však vážiť si skutočné hodnoty, keď radí svojim synom: „*Neberte si ženu len preto, že je krásna, pri týchto slovách sa smutne usmiala. Krása je veľmi často zradná a márnivá.*“ Práve ona sa smutne usmiala...

Príbeh Betsabe má obrovskú morálnu hodnotu pre ľudí žijúcich v dnešných časoch. Znova otvára povedomie hriechu, ktoré sa v mnohých ľudských osudoch už skoro úplne stratilo. Hovorí o tom, ako sa má správať človek voči Bohu potom, čo spáchal hriech, ale aj o tom, že Boh Izraela je nekonečne milosrdný a nikdy nezavrhuje hriešnika. Hriech však nenávidí a vyžaduje od človeka pokoru, pokánie a čistotu v slovách aj v skutkoch. Niet ničoho, čo by Boh nespľnil, keď ho človek o to prosí v slzách pokánia a znovaočistenej viere. To všetko zakusovala Betsabe počas celého života na vlastnej koži, ale pretože tiež veľmi milovala, mnoho hriechov jej bolo odpustených. Betsabe je knihou, ktorá nám pomáha

NA VOĽNÝ ČAS

Ani sme sa nenazdali a sme tu opäť s naším veľkonočným číslom. Ďakujeme za Vašu priazeň a veríme, že Boromeo Vám pomáha trochu viac prežívať vzťah k Bohu v dnešnej dobe.

Zvlášť sa chceme poďakovať našej čitateľke Andrei Ščecineovej z Kamenice nad Torsou za jej list a ocenenie našej práce, ale aj za sladkú prílohu, ktorá nás redaktorov mimoriadne potešila :-))

Správna odpoveď z minuloročnej osemsmernovky bola „Svetlo národov“. Blahoželáme

naším výhercom Lucii Kužmovej zo Sabinova a Lukášovi Potockému z Trebišova, ktorým zasielame hudobné cd.

Chceme poďakovať aj nášmu bratovi bohoslovcovi, ktorý pre Vás pripravil osemsmernovku a nový hlavolam. Chcel však ostať v anonymite, preto – neboj sa, Rado, my ťa nevyzradíme:-))

Odpoveď z tohto hlavolamu nám nemusíte zasielať, lebo sa blížila letné prázdniny, a my nechceme, aby sa Vaše listy počas nich niekam zapatrošili. Vylúštiť ho len pre svoje potešenie.

Ak by nás niekto opäť chcel poctiť sladkou odmenou, naša poštová adresa je:

**Kňazský seminár
Časopis Boromeo
Hlavná 91
042 03 Košice**
a naša e-mailová adresa je:
boromeo@ktfke.sk

Prajeme Vám radosť zo Života, ktorý zomrel za nás. Šírte aj Vy dobrú zvesť ďalej.

V AŠA REDAKCIA

	4	0	2	2	1	2	3	2	2	2
3										
1										
0										
1										
3										
3				»						
0										
3										
1										
5										

N	P	R	Y	V	I	E	F	O	L
X	O	I	T	U	M	A	B	C	E
A	R	N	W	T	E	K	Q	D	B
H	I	O	M	A	D	N	I	Č	O
O	L	P	Y	Z	H	I	V	T	U
D	T	V	S	T	U	O	I	J	M
Á	L	K	Y	F	C	A	J	L	R
N	B	É	L	R	A	L	Z	F	K
M	P	I	T	V	A	M	D	G	I
Ž	K	Ř	M	R	O	T	V	Y	CH

Lietadlová loď: ° º º » Krížniky: ° º » ° º » Torpédoborce: ° » ° » ° » Ponorky: Å Å Å Å

V ľavom obrázci doplňte desať plavidiel námornej flotily, ktoré sú pod plánom, pričom sa plavidlá nesmú dotýkať ani rohmi. Čísla na hornej a ľavej strane tohto obrázka udávajú, koľko štvorcíkov má byť obsadených loďami. Keď určíte polohu všetkých plavidiel, označte v pravom obrázci všetky políčka obsadené plavidlami – písmená v nich, čítané po riadkoch, tvoria tajničku.

V tajničke je ukrytý jeden veľkonočný výrok z evanjelia podľa Lukáša.

VÝROKY OTCOV

Učiteľ: „Ako vyriešime kriminalitu vo svete?“

Študent: „Láskou.“

Učiteľ: „Vieš, láskou to vyriešime tak akurát v pesničkách.“

(prehnaný idealizmus verzus absolútny realizmus na hodinách Filozofie kultúry)

Na latinčine číta študent:

- „Defendite.“

Učiteľ sa zhrozí:

- „Ako? To je absurdný prízvuk, ale až taký, že vyvaľuje dvere zo zárubne.“

- „Čo je opositum (opak) Svätého Písma?“ pýta sa profesor Dogmatickej teológie.

- „Skriptum z dogmatiky.“

Keď vy nie ste sústredení, tak ani ja, a potom je to o ničom. Preto buď spíte, alebo buďte ticho... Lebo kto spí, nehreší.

(pokus profesora Nového zákona o upokojenie atmosféry v triede)

- „To vy už nebudete o desať rokov nič vedieť z latinčiny?“ pýta sa učiteľ.

- „Uvidíme,“ odpovedá sebavedomo študent.

- „My už teraz vidíme,“ zhodnotí učiteľ.

Raj nie je len komunistická skratka pre Reštaurácie a jedálne.

(reč je o Gn 1-3)

Nikde tak rýchlo nebeží čas ako na prednáškach z Liturgického roku. Dnes si doberieme pôst a už sú tu Vianoce.

(asi ste pochopili, že je reč o prednáškach z Liturgiky)

Katastrofa, čo všetko pokašľali v stredoveku. Okrem toho, že vymysleli dobré veci.

(jednoznačná výpoveď profesora na latinčine)

Profesor Starého zákona poprosil študenta, aby utíšil zástupy na chodbe: „Povedz im, že keď tam vbehnem, tak to bude dobytie Palestíny, ale nie mierovou cestou.“

Ako vidíte – veľká letná zľava!

(profesor Nového zákona na začiatku letného semestra informuje študentov, že v porovnaní so zimným budú mať menej učiva)

- „V utorok bude písomka z latinčiny.“

- „My ale ideme na výlet a nebudeme sa môcť dobre pripraviť.“

- „Choďte si na výlet aj na 50 miliónov rokov, ale v utorok je písomka.“

- „Aké sú typy študentov pri skúške?“ opäť raz sa pýta profesor Dogmatickej teológie.

- ...

- „Básnici, poviedkari, bájkari,“ sám si aj odpovedá.

Písmo nie je Winetou III. diel napísané Karlom Mayom, ktorý môžeš použiť ako toaletný papier.

(profesor Starého zákona o inšpirácii Písma)

Keď čítam „Rým“, okamžite si nalievam borovičku, aby som to prežil.

(profesor hovorí o strastiplnom opravovaní našich písomiek s menšími tvrdkami)

- „Ako sa povie opak východiska po slovensky?“ vyzvedá sa zahraničný profesor.

- „Záchodisko,“ s úsmevom odpovedá vzdelaný študent.

ZOZBIERALIPOZORNÍPOSLUCHÁČITEOLOGICKEJFAKULTYVKOŠICIACH

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

KŇAZSKÝ SEMINÁR SV. KAROLA BOROMEJSKÉHO

29. APRÍLA 2007

NEDEĽA DOBRÉHO PASTIERA

Program:

8:30	Modlitba sv. ruženca (seminárny kostol)
9:30	Sv. omša (seminárny kostol)
11:00	I. organizovaná prehliadka seminára a súťaž pre deti
12:00	Raduj sa Nebies Kráľovná
12:15 - 14:00	Obed pre všetkých, prezentácia videa o živote v seminári
14:15	II. Organizovaná prehliadka seminára
15:00	Kultúrno-spoločenský program, tombola a seminárna kapela
17:30	Slávnostné večery